

glasilo

Občine Šempeter-Vrtojba

Marec 2012

**Razdeljene prve neposredne spodbude
za razvoj podjetništva v občini**

**Bodi trenutno nedosegljiv,
če želiš ostati živ – Daniloza zgodba**

**Pogovor z Lucijo Mlinarič,
Naj športnico Goriške 2011**

**Ekologinja Anja Krošelj: Problematika
ločevanja odpadkov
iz gospodinjstev v občini**

**Preprosto talenti:
Jana, Marko in Radoš**

POMLAD 2012

Cenjene bralke in bralci, občani in občanke!

Pomlad je tu. Narava se prebuja, dnevi se daljšajo in sonce, ki posije že zgodaj zjutraj, prinaša s seboj optimizem in življenjsko energijo. Vabi nas na delo, na sveži zrak, v naravo.

Zimo smo odgnali. In to v velikem slogu, s pustovanjem, ki je dodobra z obiskovalci in sodelujočimi napolnilo naš šempetrski trg. Želimo si, da se bo prireditve tudi v prihodnjih letih razvijala in rasla, tako da bo Šempeter (p)ostal osrednje prizorišče pustnega dogajanja na Goriškem, ki bo k nam privabljal staro in mlado.

Še globoko pozimi pa smo tako, kot je običajno tudi letos obeležili slovenski kulturni praznik. Zbrali smo se v dvorani Mladinskega centra v Vrtojbi. Naj na tem mestu zapišem le misel iz nagovora ob občinskem praznovanju: "V nasprotju s tradicionalnim pojmovanjem, ki obravnava kulturo predvsem v kontekstu duhovnega razvoja človeka kot posameznika, sodobno razumevanje kulture poudarja tudi njeno družbeno vlogo. Kultura je namreč način življenja, je širši pojem kot umetnost sama, je sprejemanje drugih, spoštovanje različnosti, dopuščanje drugačnega mišljenja. A bila bi ena najbolj negotovih in postopoma morda celo dolgočasnih stvari na svetu, ko bi ne prejemala življenja iz umetnosti. V sivem

vsakdanu se nam pogosto zgodi, da smo ohromljeni od banalnosti, ki si jih po nepotrebnem vbijamo v glavo, da omejujejo naš pogled in ga zazibajo nekam k tlom. Vsakodnevne težave, skrbi in hitrost današnjega življenja nas pogosto oslepijo in oglušijo. Ne samo da ne vidimo lepote okoli sebe, o katerih pojejo pesniki, pišejo pisatelji, velikokrat ne vidimo in ne slišimo niti soljudi, ki na poti skozi življenje potujejo ob nas. Prav zato je umetnost tu, da nas prebudi z enim samim v nebo segajočim gibom, prebode z mečem lepote, presune s harmonijami in sname plašnice z oči, da ponovno zagledamo sebe, sočloveka in svet okoli nas, da ponovno začnemo polnokrvno obstajati."

Prvi zimski meseci letošnjega leta pa niso bili samo kulturno obarvani. Bili so kot nalašč za snovanje novih projektov. Na občinskem svetu in v upravi se zato od začetka letošnjega leta ukvarjamo predvsem z načrti za nadaljnji razvoj občine. Pripravili smo vlogo za prijavo na razpis, namenjen razvoju podeželja za Opekarniško cesto v Vrtojbi. Radi bi jo uredili in v njej napeljali tudi vso potrebno infrastrukturo za potrebe bodočega avtokampa, postajališča za avtodome in rekreacijskih površin. Objavili smo tudi javni razpis za postavitev fotovoltaične elektrarne na protihrupni ograji avtoceste.

V februarju se je občinski svet seznanil z načrti za novo ureditev nekaterih nevarnih križišč. Občina bo še v letošnjem letu naročila projektno dokumentacijo za njihovo preureditev v krožišča. Izvedba in njihova dokončna preureditev pa nas najverjetneje čakata v naslednjih letih.

Kot veste, smo konec lanskega leta kupili nove prostore za potrebe Podružnične glasbene šole. Stare, ob semaforiziranem križišču, smo v februarju prodali. Veseli smo, da smo skupaj našli rešitve, ki bodo koristile vsem. Mladim glasbenikom in njihovim učiteljem smo tako zagotovili primernejše prostore, prejšnji objekt pa bo tudi našel uporabnike, katerim bo zagotavljal boljše pogoje, kot so jih imeli doslej.

Februarja pa je utrip v naši občini predvsem pa v sosednjih občinah in na Vipavskem krojila neukrotljiva narava, ki smo ji s svojim ravnanjem naredili veliko slabega, zato čedalje pogosteje kaže svojo moč. Zobe je letos pokazala burja, ki je dodobra prepihala tudi našo občino, čeprav nam je bilo z večjo škodo prizaneseno. Vseeno bi se rad zahvalil vsem, ki ste bili v času nesreče pripravljeni pomagati tako sosedom kot doma in ste budno pazili, kako se veter obnaša. Srčno upam, da smo se iz opozorila narave kaj naučili in da bomo v prihodnje v svojem ravnanju previdnejši. Vsi smo dolžni imeti spoštljiv odnos do nje, če jo želimo ohraniti za naše zanamce in se izogniti nepredvidljivim posledicam. Prav v tem duhu bi vas rad povabil na vseslovensko čistilno akcijo, ki bo 24. marca potekala tudi v naši občini. Povezali se bomo za skupno dobro, prevzeli odgovornost za svoj kraj in pokazali, kako uspešni smo lahko, kadar se vsi trudimo za isti cilj. Skupaj namreč zmoremo več! Podrobneje pa si boste o tem lahko prebrali v enem izmed prispevkov v tokratnem Glasilu.

In že je tako tu mesec marec, ko nas je presenetila lepa novica. Naša občina je bila uvrščena med 12 finalistov, ki se potegujejo za nagrado Zlati kamen. Strokovni

izbor za razvojno najbolj prodorno občino je med vsemi 211-imi občinami opravil Strokovni svet Zlatega kamna. Deset strokovnjakov iz treh slovenskih univerz, podjetij in statističnega urada je ugotovilo, da izkazujemo visoko kakovost vodenja in upravljanja, razvojno usmerjenost in učinkovitost delovanja. Imena končnih zmagovalk bodo znana 13. marca, že po zaključku redakcije tokratne številke, zato vas bomo o njih obvestili v poletni izdaji.

Pomlad je prišla. Če je bila v zraku prisotna že prej, se z 21. marcem začneja tudi koledarsko. Na stežaj ji odprimo svoja vrata in okna.

Vaš župan,
Milan Turk

Uradne ure Občine Šempeter-Vrtojba:

Ponedeljek
8.00–12.00;

Sreda
8.00–12.00 in 14.00–16.30;

Petek
8.00–12.00.

Županove ure za občanke in občane so **vsako sredo** od 15.00 do 17.00. Termin si rezervirajte v tajništvu na tel.: 05 335 10 00.

Sprejem vlog in informacije:

- ponedeljek, torek in četrtek od 8.00 do 15.00;

- sredo od 8.00 do 16.30;

- petek od 8.00 do 14.00.

Cilj 3 – ožje čezmejno območje – uspelo nam je čez prvo sito presoje

Konec leta 2011 nas je **Nadzorni odbor Programa čezmejnega sodelovanja Slovenija-Italija 2007–2013** razveselil s seznamom upravičenih projektnih predlogov, ki so bili poslani v ocenjevanje kakovosti.

Od sedmih, na Javni razpis za predložitev standardnih projektov – ožje čezmejno območje prijavljenih projektov, v katerih sodeluje naša Občina bodisi kot vodilni oziroma projektni partner, je bilo kar šest administrativno ustreznih.

Prednostna naloga 1: "Okolje, transport in trajnostna teritorialna integracija"

- CROSSENERGO – Čezmejni občinski energetski načrt Občin Gorica (Gorizia), Nova Gorica in Šempeter-Vrtojba
- TreA – Čezmejna dostopnost, integracija in obnovljivi viri
- TRADOMO – Izboljšanje trajnostne dostopnosti in mobilnosti na čezmejnem programskem območju
- SAB – Varnost brez meja

Prednostna naloga 2: "Konkurenčnost in na znanju temelječa družba"

- ASTRA – Čezmejna platforma naprednih storitev za srednje velika in mala podjetja

Prednostna naloga 3: "Socialna integracija"

- POT MIRU – VIA DI PACE – Zgodovinske poti prve svetovne vojne od Alp do Jadrana

Vseh razpisanih EU sredstev je bilo 17.564.389,92 EUR. Projektov, ki so šli v kvalitativno ocenjevanje, pa 119.

Glede na veliko število projektov bo imela komisija pri izboru kar težko delo. Kljub temu upamo, da bomo z zanimivimi vsebinami, ki so bile predstavljene v projektnih predlogih v katerem le uspešni.

Anita Manfreda,
višja svetovalka za projekte

Uvodno srečanje za standardni projekt TIP Transborder Integrated Platform/Čezmejna integrirana platforma

20. januarja letos so se na uvodnem srečanju (kick-off meetnig) zbrali partnerji standardnega projekta **TIP Transborder Integrated Platform/Čezmejna integrirana platforma**, pri katerem kot drugi največji partner sodeluje tudi **Občina Šempeter-Vrtojba**. Le-ta bo od 1,3 milijone evrov vrednega projekta dobila **240.000 evrov**. Nosilec je goriško podjetje SDAG, ostali partnerji pa so poleg že omenjene naše Občine še Občina Gorica, RRA Severne Primorske, družbe Autovie Venete, DARS, d. d., in Slovenske železnice, d. o. o., dežela Furlanija-Juljska krajina, Log System Scarl in Ministrstvo za promet Republike Slovenije.

Namen tri leta trajajočega standardnega projekta TIP Transborder Integrated Platform/Čezmejna integrirana platforma, financiranega v okviru Programa čezmejnega sodelovanja Slovenija-Italija 2007–2013 ter iz Evropskega sklada za regionalni razvoj in iz nacionalnih skladov, je pripraviti načrte za prostorske posege in dejavnosti na območju intermodalnega avtocestnega terminala med Gorico in Vrtojbo v

povezavi z avtocesto Villesse-Gorica-Razdrto, pri čemer se bo poseben poudarek dajal pretoku prometa in prometnim povezavam z ostalo prometno infrastrukturo v obmejnem pasu ter krepitvi intermodalnih sistemov, oživljanju parkirišč in povečanju energetske učinkovitosti. Na uvodnem srečanju so partnerji opredelili operativne vidike projektnih dejavnosti ter oblikovali načrt dela, imenovali odgovorne osebe za vsak delovni sklop ter ustanovili Odbora za znanstveno koordinacijo.

Območje, ki ga projekt TIP zajema, je tudi območje nekdanjega mejnega prehoda Vrtojba, ki je tesno vpet v mnogo čezmejnih projektov. Tu se med drugim nahaja parkirišče za tovorna vozila, ki ga upravlja Občina Šempeter-Vrtojba. Sredstva, ki jih bo preko projekta dobila, bodo namenjena izboljšanju pogojev za voznike, ki čakajo na nadaljnji prevoz. "Glede na naše izkušnje z upravljanjem parkirišča bo Občina Šempeter-Vrtojba v okviru terminskega plana projekta TIP tako posebej zadolžena za aktivnosti, ki obsegajo integrirano prekvalifikacijo kamionskih terminalov na jugu

od avtoceste, načrtovanje novih zavarovanih parkirnih območij za težka vozila in načrtovanje objektov in struktur za transport," je na srečanju povedal mag. Peter Ptičak, tajnik Občine Šempeter-Vrtojba.

*Anita Manfreda,
višja svetovalka za projekte*

2007-2013
cooperazione territoriale europea
programma per la cooperazione
transfrontaliera
Italia-Slovenia
evropsko teritorialno sodelovanje
program čezmejnega sodelovanja
Slovenija-Italija

Investiamo nel vostro futuro!
Naložba v vašo prihodnost!
www.ita-slo.eu

Progetto cofinanziato dal Fondo europeo di sviluppo regionale
Projekt sofinancira Evropski sklad za regionalni razvoj

Prva skupščina EZTS – Evropskega združenja za teritorialno sodelovanje

V petek, 3. februarja, je v Ritterjevi dvorani na sedežu Trgovinske zbornice v Gorici zelo slovesno potekala prva seja skupščine Evropskega združenja za teritorialno sodelovanje EZTS "Območje občin: Comune di Gorizia, Mestna občina Nova Gorica in Občina Šempeter-Vrtojba". To je najvišji organ EZTS, ki nadzira, potrjuje in sprejema odločitve. Sestavlja jo 14 članov, od tega polovica italijanskih in polovica slovenskih predstavnikov. Občino Šempeter-Vrtojba bosta zastopala Zdenko Šibav in Boris Nemec.

Dogodka se je udeležilo veliko uglednih gostov, med drugim veleposlanik Republike Slovenije v Italiji, Iztok Mirošič, generalna konzulka Republike Slovenije v Trstu, Vlasta Valenčič Pelikan, Tatjana Rener iz Službe Vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko – Regionalna pisarna Štanjel ter bivši župan Mestne občine Nova Gorica ter poslanec, Mirko Brulc, in nekdanji župan Občine Šempeter-Vrtojba, Dragan Valenčič, ki sta skupaj s sosednjo Občino Gorica začela s postopki za ustanovitev združenja. Na italijanski strani so se dogodka

med drugimi udeležili italijanska veleposlanica v Republiki Sloveniji, Rossella Franchini Sherifis, goriška prefektinja, Maria Augusta Marrosu, in predsednik Goriške pokrajine, Enrico Gherghetta.

Na umestitveni seji je bil za predsednika soglasno izvoljen nekdanji italijanski minister za zunanje zadeve in poslanec italijanskega parlamenta, Franco Frattini, za podpredsednika pa dr. Robert Golob. Imenovali so tudi nadzorni svet združenja. Člani skupščine so predsednika in podpredsednika pooblastili za vodenje EZTS-ja do imenovanja direktorja in za pripravo vseh potrebnih postopkov za razpis delovnega mesta direktorja združenja, ki tokrat pripada slovenski strani.

Želja vseh članov skupščine in vseh treh občin je, da bi združenje čim prej postalo operativno in začelo pridobivati evropska sredstva za projekte skupnega pomena. Predsednik skupščine Franco Frattini je poudaril velik pomen ustanovitve združenja in povedal, da je že v vlogi ministra za zunanje

zadeve Republike Italije spoznaval skupen goriški prostor ter velike premike v sodelovanju in sožitju, kar je po njegovem mnenju dobra popotnica za združenje. Vsi trije župani, Ettore Romoli (Občina Gorica), Matej Arčon (Mestna občina Nova Gorica) in Milan Turk (Občina Šempeter-Vrtojba) so izrazili veliko zadovoljstvo nad zgodovinskim trenutkom, ki zopet povezuje skupen goriški prostor. Pri tem je naš župan Milan Turk poudaril, da je zasedanje nova prelomnica na poti ustanovitve EZTS. "Od Evropskega združenja za teritorialno sodelovanje si ometamo razvoj skupnega prostora. Čas je, da se naše območje še bolj odpre," je povedal in pristavil, da bo EZTS odprt tudi sosednjim občinam.

Mateja Poljšak Furlan

Zbrane je na slovesni umestitveni seji skupščine EZTS nagovoril tudi župan Milan Turk.

Razdelili smo prve neposredne spodbude za razvoj podjetništva v občini

Na podlagi Odloka o proračunu Občine Šempeter-Vrtojba za leto 2011 in Odloka o dodeljevanju finančnih sredstev za spodbujanje razvoja podjetništva in zaposlovanja v Občini Šempeter-Vrtojba je Občina v septembru 2011 objavila **Javni razpis za spodbujanje začetnih investicij in investicij v razširjenje dejavnosti in razvoj**. Višina razpoložljivih proračunskih sredstev za izvedbo razpisa je bila **55.000,00 EUR**. Na razpis se je prijavilo 17 prijaviteljev, od katerih sta bili dve vlogi neupravičeni.

Priznana vrednost upravičenih stroškov vseh prosilcev je znašala 54.972,41 EUR. Po izvedenih načrtovanih investicijah so prosilci prejeli skupno **50.950,43 EUR** neposrednih spodbud. Proračunska sredstva so se dodelila kot nepovratna sredstva, skladno s pravili o dodeljevanju državnih pomoči "de minimis".

Koristimo priliko in vse zainteresirane obveščamo, da je tudi **v letu 2012 predvidenih 55.000,00 EUR neposrednih spodbud** za razvoj

podjetništva in zaposlovanja v občini. Razpis bo objavljen aprila letos na spletni strani Občine in v Uradnem listu Republike Slovenije. Obvestilo o odprtju razpisa bo objavljeno tudi v Primorskih novicah.

Prav tako bodite pozorni na vsakoletni razpis Javnega sklada malega gospodarstva Goriške za pospeševanje razvoja malega gospodarstva, na katerega se lahko prijavite. Naša Občina letos v sklad namenja 40.000,00 EUR proračunskih sredstev.

Časa za razmislek je dovolj. Želimo vam čim več dobrih podjetniških idej in predvsem uspešno prijavo na razpise.

Za vaša vprašanja smo na razpolago na telefonski številki: 05 335 10 08, e-pošta: anita.manfreda@sempeter-vrtojba.si

Anita Manfreda,
višja svetovalka za projekte

Epidemija 21. stoletja

Sladkorna bolezen je ena najbolj razširjenih kroničnih bolezni današnjega časa. Pri sladkorni bolezni gre za pomanjkanje hormona insulina ali pa je njegov učinek zmanjšan. Posledica tega je povečana koncentracija glukoze v krvi. Znaki sladkorne bolezni so: pretirana žeja, pogosto uriniranje, hujšanje, zamegljen vid in povečana dovzetnost za okužbe.

Obstajata dve vrsti sladkorne bolezni. **Sladkorna bolezen tipa 1** je tako imenovana mladostna sladkorna bolezen, saj se največkrat pojavi pred tridesetim letom starosti. Na sladkorno bolezen tipa 1 ne moremo vplivati, zdravi se izključno z insulini. Drugače pa je s **sladkorno boleznijo tipa 2**, ki se razvije zaradi dednih dejavnikov, debelosti in starosti. Na slednjo lahko vplivamo z zdravim načinom življenja, kar pomeni pravilna in uravnotežena prehrana in veliko gibanja.

Zdravila proti sladkorni bolezni se delijo na peroralne antidiabetike, inkretine in insuline. Večina bolnikov s sladkorno boleznijo tipa 2

V Lekarni Šempeter meritve sladkorja v krvi izvajajo enkrat mesečno med 15. in 17. uro, posvet z zdravnikom internistom pa je med 16. in 17. uro isti dan v prostorih Lekarne Šempeter. Točen datum meritev je objavljen na vidnem mestu Lekarne Šempeter in na spletnih straneh www.goriskalekarna.si.

se zdravi s peroralnimi antidiabetiki in inkretini, če pa ti ne učinkujejo več, se prične zdravljenje z insulinom. Seveda je potrebno vzdrževati primerno telesno težo - z rednim gibanjem in pravilno prehrano, ki naj vsebuje pet obrokov, enakomerno razporejenih čez ves dan, zmanjšano količino maščob, veliko pa naj bo tudi sadja in zelenjave. Iz prehrane naj se izloči enostavne sladkorje in jih nadomesti s sestavljenimi (namesto belega kruha jeimo raje črnega). Telesna vadba naj bo redna, vsaj enkrat tedensko.

Poleg (na recept) predpisanih zdravil, pri sladkorni bolezni priporočamo še prehranska dopolnila, kot so:

- **ω3 nenasičene maščobne kisline**, ki znižujejo holesterol in trigliceride, ki so pri sladkorni bolezni navadno povišani;
- **koencim Q10** je antioksidant, ki ugodno deluje na srce in ožilje ter na imunski sistem;
- **pripravki iz cimeta** ugodno delujejo na nivo sladkorja v krvi.

Cilj zdravljenja sladkorne bolezni je odprava simptomov, preprečevanje akutnih zapletov in kroničnih okvar organov in nenazadnje tudi zmanjšanje umrljivosti in izboljšanje kvalitete življenja. Zelo je važna samokontrola sladkorja v krvi, zato v **Lekarni Šempeter** že drugo leto zapored enkrat mesečno organiziramo **brezplačno merjenje sladkorja v**

krvi in krvnega tlaka. Sodelujemo z diabetološko ambulantno in različnimi farmacevtskimi podjetji. V kolikor se pojavi primer pacienta s povišanimi vrednostmi sladkorja ali krvnega tlaka, je v lekarni na voljo tudi gostujoči zdravnik internist. Pri zdravem človeku vrednosti glukoze v krvi na tešče ne smejo preseči 6mmol/l in dve uri po obroku 8mmol/l. Vrednosti krvnega tlaka pa ne smejo preseči 140/90.

Ker je sladkorna bolezen huda kronična bolezen, ki povzroča zaplete na ožilju, srcu, ledvicah in očeh, je dobro, da smo pozorni na znake bolezni in si kontroliramo nivo sladkorja v krvi vsaj enkrat letno, v primeru že prisotne sladkorne bolezni, pa svetujemo redno samokontrolo.

*Janja Kragelj, mag. farm.,
vodja projekta farmacevtske skrbi za
diabetes v Lekarni Šempeter*

Sladkorna bolezen v številkah:

- 246 milijonov obolelih odraslih ljudi (6 % prebivalstva)
- 4 milijone ljudi letno umre zaradi bolezni in z njo povezanih zdravstvenih zapletov
- v Sloveniji je že preko 130.000 bolnikov s prepoznano sladkorno boleznijo (6,9 % prebivalstva), pri aktivnem prebivalstvu pa že 9,8 % obolelih (med 20. in 79. letom)
- na Goriškem beležimo preko 3500 odkritih bolnikov s sladkorno boleznijo, na severnem Primorskem pa preko 4700 diabetikov
- približno 40 milijonov EUR letno se v Sloveniji nameni za zdravila in medicinske pripomočke, povezane s sladkorno boleznijo

Napovedi:

- Pričakuje se, da bo do leta 2025 na svetu več kot 380 milijonov bolnikov s sladkorno boleznijo, več kot 418 milijonov pa z moteno toleranco glukoze (skupaj 15,2 % prebivalstva).

Bodi trenutno nedosegljiv, če želiš ostati živ

Javna agencija za varnost prometa je januarja začela akcijo s sloganom “Bodi trenutno nedosegljiv, če želiš ostati živ”, s katero želi dvigniti kulturo vožnje ter varnost v prometu. Naslednja poostrena akcija policistov bo sicer šele v mesecu decembru, uporaba mobilnih telefonov med vožnjo pa se bo nadzorovala skozi vse leto.

Nevarnosti vožnje pod vplivom alkohola se večina ljudi zaveda. Povsem druga stvar pa je ozaveščenost o telefoniranju med vožnjo. Da je takšno početje res nevarno, na agenciji dokazujejo z vrsto ugotovitev. “Dejstvo, da človek ni sposoben opravljati dveh miselnih operacij hkrati, zato ga resen telefonski pogovor povsem okupira. Pri tem ni bistvene razlike, če voznik uporablja sicer dovoljene naprave za prostoročno telefoniranje. Najnevarnejše početje pa je pisanje SMS sporočil.” Po podatkih agencije

kar četrtnina Slovencev telefonira med vožnjo, le tretjina med njimi pa uporablja napravo za prostoročno telefoniranje. Povprečen čas pogovora znaša 8 minut. Možnost prometne nezgode, če med vožnjo uporabljate mobilni telefon, je zato kar za 4-krat večja. Globa, ki v tem primeru znaša 120 EUR, je bore nizka cena v primerjavi s tem, kaj vse se vam lahko zgodi. Zato naj vam bo zgodba gospoda Danila Branka Bajca, če ne drugače, vsaj v poduk.

Danes 62-letni Danilo iz Šempetra je

bil vedno aktiven človek, rekreativni tekač, planinec in dolgoletni član Športnega društva Mark. Šport je bil del njega. Dela v komerciali, ki jih je opravljal, so večkrat zahtevala tudi dolge ure vožnje v avtu. In tako je bilo tudi tistega usodnega dne pred desetimi leti, ko se je v ranih jutranjih urah odpravil na pot v Metliko. Utrujen od vožnje se je skoraj pred ciljem ustavil na čudoviti razgledni točki na vrhu Gorjancev. Takoj je pomislil, da je to kraj, kamor bo naslednjič povabil svoje kolege iz društva. “Ustavil

sem, da se malo pretegnem. Stopil sem iz avta in v tistem prekrasnem jesenskem jutru malo potelovalil.” Niti pomislil ni, da bo to njegova zadnja telovadba ... “Veste, vedno sem bil proti telefoniranju med vožnjo. In to je tudi eden izmed razlogov, da sem ustavil. Med samo potjo sem imel več klicev, na katere prav zaradi varnosti nisem odgovarjal”. Takoj ko je speljal, se je spomnil, da mora še nekoga poklicati. “Zdaj ne ustavim več. Samo še ta klic opravi”, si je rekel in z roko posegal na sovoznikov sedež, da bi našel telefon. Pas je pripet, menjava prestav prva, druga, tretja ... In zgodilo se je v trenutku nepozornosti. Prometna nesreča, v kateri je doživel tako hude telesne poškodbe, da je komaj preživel.

Sledilo je 21 dni kome na CIT-u, 2 meseca travmatološkega oddelka v Kliničnem centru in 7 mesecev rehabilitacije v Rehabilitacijskem centru Soča. Danilo je od takrat naprej tetraplegik. Paralizirane ima vse štiri okončine. Prizna, da je bil takrat jezen na zdravnike, češ, da se ne trudijo dovolj, da bi mu pomagali. Kot bivši športnik je bil prepričan, da mu bo z vajami uspelo premagati

to bolezen. Ko ga je zdravnik fiziater prepričal, da to ni bolezen, temveč stanje, se je šele začel zavedati, da bo to odslej njegov način življenja. “In kako se počutite danes?”, ga vprašam. “Enako kot prvi dan. Imam velike bolečine in krče, ki jih zelo težko prenašam. Edino, kar ne boli, je glava”.

Se bomo kdaj sploh zavedali nevarnosti telefoniranja med vožnjo?

Danilo je sedaj odvisen od pomoči drugih. Ima sicer električni invalidski voziček, vendar tudi z njim ne more povsod. Največ mu pomaga njegova žena, občasno tudi sin, hči, ki ga kam zapeljeta, pa sosedje. “Verjamete, da tudi onadva telefonirata med vožnjo? Res ne vem, kako ljudem dopovedati, kako zelo je to lahko nevarno! Nesreča se lahko zgodi prav vsakemu!” Včasih uporablja tudi mestni avtobus, vendar sta le dva primerna zanj. Pa še to le v poletnih mesecih, saj zime v stanju, v kakršnem je, praktično ne prenese. Problem je tudi doma v stanovanju in gibanje v njem. Vrata so za dostop z vozičkom preozka. Štiri stopnice, ki vodijo v njegov

dom z velikimi težavami zaenkrat še premaguje s pomočjo bergel. Boji se, kaj bo prinesel čas. “Ne vem, verjetno bom moral v dom. Denarja za dvigalo preprosto ni.”.

Danilo je kljub svoji invalidnosti in usodi, ki je dokončno zaznamovala njegovo življenje in življenje njegove družine, ostal vever in pozitiven človek. Čas si krajša tudi v Društvu paraplegikov Severne Primorske. Ima tri vnuke, s katerimi bi se rad poigral, brcal žogo, šel na sprehod. Tega ne bo mogel nikoli več početi. Gleda jih lahko le skozi mrežo na igrišču, kako se igrajo sami, saj mu dostop do igrišča z invalidskim vozičkom ni omogočen.

Ko sem odhajala iz njegovega stanovanja, sem sedla v avto in kot običajno vzela telefon, da opravi še nekaj klicev. V tistem trenutku sem se ozrla na dva otroška stolčka, ki ju imam v svojem avtu, in pomislila, da lahko s svojim početjem povzročim nesrečo, postanem invalid ali to povzročim drugemu. Razlika med mano in Danilom je le – v sekundi nepozornosti.

Barbara Skorjanc

Pomladna nadloga – seneni nahod

Pomlad prinaša tudi seneni nahod. Kihanje, voden izcedek iz nosu, draženje nosu, zamašen nos, pordele in srbeče oči, solzenje, draženje v žrelu in kašelj so bolezenski znaki, ki spremljajo seneni nahod. Le-tega najpogosteje sproži cvetni prah rastlin, ki jih oprahuje veter. V pomladnem času je v zraku mnogo cvetnega prahu, ki ga veter lahko

prenese kilometre daleč. V mesecu marcu cveti leska, v aprilu pa jelša in breza. Pelodi trav so lahko povzročitelj simptomov senenega nahoda vse do avgusta.

Če imate seneni nahod, je najbolje, da se v času cvetenja izogibate cvetočih travnikov in se ne sprehajate ob sončnem in

toplem vremenu ter da zapirate okna stanovanja in avtomobilov. Popolno izogibanje povzročiteljem senenega nahoda ni mogoče, zato je za ublažitev znakov senenega nahoda pogosto potrebno uporabiti zdravila.

Vir: www.lekarnaljubljana.si

Društvo paraplegikov Severne Primorske

Društvo paraplegikov Severnoprimske regije je neprofitna, nevladna, predvsem pa invalidska organizacija, ki združuje občane s poškodbo hrbtenice in prekinjeno funkcijo hrbtениnega mozga iz severnoprimske občine. Združevanje paraplegikov temelji izključno na usodnih posledicah poškodbe hrbtenjače. Večina članov je zaradi paraplegije ali tetraplegije doživljenjsko vezanih na invalidski voziček.

Naše društvo na srečo ni množično, saj nas je malo manj kot sto. Nesreče se dogajajo vseh vrst v življenju, tako v naše vrste pride največ ljudi iz prometnih nesreč, poklicev, ki imajo visoko stopnjo tveganja in adrenalinskih športov. Večine nesreč ni mogoče preprečiti, kakor tudi ni mogoče prepovedati aktivnosti, s katerimi se državljani ukvarjajo v svojem življenju. Že mala nepazljivost pa nas lahko pripelje do tega, da preostanek življenja spremljamo iz invalidskega vozička.

Z osveščanjem javnosti o posledicah nesreč in poškodb preko medijev in v šolah želimo, da bi bili še naprej organizacija z malo člani. Če pa do poškodbe vendarle pride, smo pripravljeni, da novemu članu pomagamo.

Delovanje društva temelji na prostovoljnem delu članov. Vsi naši programi so namenjeni temu, da lažje premagamo specifične težave in ovire, ki so nam zaradi poškodbe

temeljito spremenile življenjsko pot. Programe izvajamo v okviru društva paraplegikov že trideset let, pred tem pa deset let v okviru Zveze paraplegikov Slovenije, torej ga izvajamo že štirideset let. V ospredju delovanja je program, kjer so poudarjene komponente posebnega socialnega programa, ki jih državni organi in javni zavodi ter službe na lokalnem nivoju ne izvajajo. Kot eden izmed izvajalcev varstva invalidov v občini tudi mi ustvarjamo pogoje, da bi invalidi imeli enake možnosti, enake pravice in obveznosti kot ostali občani.

Naši posebni socialnovarstveni programi so del socialnovarstvenih programov severnoprimske občine. Tako so v našem programu dejavnosti za ohranjanje zdravja, prevozi invalidov, odpravljanje in preprečevanje arhitektonskih ovir, neposredna pomoč članom, informativna dejavnost, rekreacija in šport, kultura in interesne dejavnosti.

Program prevoza invalidov izvajamo za člane na severnem Primorskem in za vse invalide na invalidskem vozičku na območju, ki ga pokriva Center za socialno delo Nova Gorica in Ajdovščina. Namen in cilj tega programa je gibalno oviranim ljudem, ki uporabljajo invalidski voziček, omogočiti varen in organiziran prevoz z udobnim kombiniranim vozilom. Potrebe so vsak dan večje. Izvajanje programa ima za posledico manjše povpraševanje po oskrbi v stacionarnih zavodih. Invalidi lahko s takšnimi programi (prevozi, pomoč na domu, dnevni centri ...) živijo doma v krogu svoje družine, s čimer se zmanjša pritisk na institucionalne zavode. Institucionalna pomoč bi bila smotna, ko bi uporabnik izčrpal vse vire pomoči. Ena od oblik pomoči je tudi ta program, ki ga izvajamo.

Vsebina programa

Program ohranjanja zdravja je namenjen gibalni aktivnosti, da bi na ta način preprečevali specifična obolenja in po poškodbi ohranili ostale funkcije telesa. Poleg gibalne aktivnosti, ki jo organiziramo, spada sem tudi zdrav način življenja, nega, obvladovanje telesa in zlasti preventiva: na naši spletni strani prikazujemo vaje za razgibavanje in moč; program sprostitvenih zdravilnih tehnik in alternativnih metod zdravljenja.

Program športa pri paraplegikih in tetraplegikih igra življenjsko pomembno vlogo, saj imajo tisti naši člani, ki se z njim vsaj rekreativno ukvarjajo, veliko manj težav z zdravjem. Šport in športna rekreacija sta pomembni sestavini kakovosti življenja paraplegikov in vse bolj postajata vsakdanja potreba in način življenja. Cilj športnega delovanja je razviti vitalnost, samozavest, duševne in telesne sposobnosti, izboljšati zdravstveno stanje, omogočiti potrjevanje, in razvijati osebno pobudo paraplegika. V programu imamo: kegljanje, atletiko, košarko, namizni tenis, plavanje, kolesarjenje, veslanje in streljanje z zračnim orožjem.

Program Prebivanje in prilagajanje okolju omogoča saniranje že obstoječih ovir, vgradnjo dvigal in predelav, preprečevanje nastajanja novih arhitekturnih

za več pravega veselja v naših družinah

22. februar do
7. april 2012

40 dni
brez
alkohola

v znamenje
solidarnosti

z vsemi, ki trpijo zaradi nasilja,
nesreč in bolezni,
ki so posledica alkohola.

Karitas AVP MedOverNet

www.brezalkohola.si

ovir ter funkcionalno preureditev stanovanjskih prostorov z namenom, da izenačimo svobodo gibanja invalidni osebi z ostalimi občani.

Namen in cilj **programa Ortopedski pripomočki** je, da se invalid čim bolj približa kvaliteti življenja, ki ga je imel pred nastankom invalidnosti. To lahko doseže le s pomočjo ortopedskih pripomočkov.

Kulturna dejavnost temelji na razvijanju kulturnega življenja paraplegikov. Društvo si prizadeva,

da bi se s svojim delom in s svojimi člani vključilo v normalni tok življenja na vseh področjih človekovega ustvarjanja, tudi v kulturi. Poleg vseh udeleževanj na področju kulturne dejavnosti se zagotovo lahko ponašamo z našimi člani-slikarji, ki občutke svoje notranjosti izražajo s prelivanjem barv na platno. Njihov način izražanja je nenavaden v primerjavi z „neinvalidnimi“ slikarji, saj upodabljajo v prisilnem sedečem položaju, nekateri pa zaradi težje prizadetosti okončin celo s čopičem v ustih.

Nosilec informativne dejavnosti je **Glasilo zveze paraplegikov Slovenije**, v katerega naši člani redno dopisujejo, objavljajo svoje članke.

V okviru informativne dejavnosti pa izhaja društveno glasilo **“Občasnik”**.

*Boris Lipicer,
predsednik društva*

**Društvo paraplegikov
Severne Primorske**
Ledine 101 B
Nova Gorica

T: 05 300 28 22
GSM: 041 651 218
E-pošta: društvo.paraplegikov@siol.net
www.drustvo-go-para.si

Društvo diabetikov Nova Gorica

Dan odprtih vrat.

Delovne terapije v Rogaški Slatini.

Osvetlitev Coroninijevega dvorca ob svetovnem dnevu diabetesa.

Za preprečevanje, zgodnje odkrivanje in aktivno življenje s sladkorno boleznijo je poleg stroke v Sloveniji ustanovljenih tudi 39 društev diabetikov, v katera je vključenih preko 18.000 bolnikov in njihovih družinskih članov.

Društvo diabetikov Nova Gorica združuje člane iz Občin Šempeter-Vrtojba, Nova Gorica, Miren-Kostanjevica, Renče-Vogrsko, Kanal in Goriška Brda. Včlanjenih imamo preko **510** bolnikov in njihovih družinskih članov, smo eno najštevilčnejših društev na Goriškem. Aktivnosti društva so usmerjene zlasti v aktivno preživljanje prostega časa in časa nasploh. Diabetikom organiziramo delovne terapije v toplicah, ki vsebuje telovadbo, plavanje, telovadbo v vodi, sprehode, pohode, razna predavanja, redne meritve krvnega sladkorja in krvnega pritiska ter pregled pri diabetologu. Udeleženci imajo na voljo brezplačne bazene, fitnes, masaže, savne in druge aktivne storitve, ki jih želijo. Večina jih ima po sedemdnevni terapiji urejen krvni sladkor, manj uspešni pa smo pri krvnem tlaku. Vsako leto društvo organizira tudi **Dan odprtih vrat** za občane, kjer brezplačno merimo krvni sladkor in tlak, jih seznanjamo z nevarnostmi in stranpotmi sladkorne bolezni, kakor tudi s pravilno prehrano (literatura, učbeniki).

Veliko je še stvari, ki jih v našem društvu izvajamo: imamo razna predavanja na občnih zborih, organiziramo pohode, vsako leto ob svetovnem dnevu diabetesa poskrbimo za edinstveno osvetlitev dvorca Coronini, članom podarjamo brezplačne merilce krvnega sladkorja (leta 2011 – 70 aparatov), izvajamo predavanja za diabetike na terapiji insulin, redno prejema tudi revijo Sladkorna, urejene imajo članske izkaznice, ki jim omogočajo tudi določene popuste. Veliko bi lahko še naštevali o naših slabih in dobrih dejanjih; dovolj zgovorno je že število članov, ki so večinoma

navdušeni nad delovnimi terapijami in akcijami.

Pa še dobronamerno opozorilo bralcem:

“Ko prekomerno izgubljaš vodo (uriniranje tudi ponoči), si prekomerno žejen, izgubljaš težo brez diete, si utrujen in slabše vidiš, pekoče odvašaš vodo in imaš srbečico na nogah in spolovilih ... takoj k zdravniku in zahtevaj meritev krvnega sladkorja.”

Diabetes – sladkorna bolezen ne boli, zato je ne čutimo in ni ozdravljiva; pušča pa za sabo razdejanje na ožilju in kapilarah in katastrofo na okončinah, očeh, ledvicah, srcu in živcih; je kot deroča reka, ki ruši bregove in poplavlja.

Dominik Soban

Miha – 65 let:

“Odkar sem zbolel za sladkorno boleznijo, se počutim krivega, da sem zbolel. Vem, da sem bil predebel vse svoje življenje, ampak saj je še veliko drugih ljudi debelih, pa ne zbolijo za diabetesom. Zdravnik mi vsakič, ko pridem k njemu reče, da moram shujšati, pa saj to bi rad tudi jaz. In spet se vsakič počutim bolj krivega.”

Slavko – 59 let:

“Sem diabetik tipa 2 od leta 1994. Zdravim se s tabletami in insulinom. Kljub vsemu nisem uspešno nadzoroval diabetesa. Imel sem tudi povišan tlak in holesterol. Kaj storiti? Upoštevati sem začel 5 osnovnih načel: redne dnevne telesne aktivnosti, uravnotežena prehrana, optimalna telesna teža, samoodgovornost in samokontrola. Danes je to moj slog, ki mi je izboljšal kvaliteto življenja, in lahko rečem, imam diabetes, ne on mene!”

Društvo za zdravje srca in ožilja Severne Primorske

Humanitarna organizacija – DRUŠTVO ZA ZDRAVJE SRCA IN OŽILJA že dvajset let uspešno deluje na področju preventive bolezni srca in ožilja. Vse od začetka se je društvo krepilo in širilo, postalo član evropske mreže za srce in svetovne zveze za srce. Danes se lahko pohvali z več kot **8.000 članicami in člani**, v aktivnih podružnicah po vsej Sloveniji. Tudi **Podružnica za Severno Primorsko** že deset let posreduje po svojih najboljših močeh v korist svojih članov in v korist vseh prebivalcev – znanje in zlate nasvete o tem, kako ohraniti zdravje srca in ožilja, saj so povzročitelji znani.

V ta namen je podružnica organizirala poučna predavanja, ki jih je lokalna televizija prinesla tudi v vaše domove, kardio fitness, pohode po srčni poti, tečaje prve pomoči pri nenadnem zastoju srca. Že nekaj let izvaja hitre kontrole holesterola, glukoze in krvnega tlaka, v zadnjem času tudi EKG srca. Pomemben vir nasvetov in informacij je tudi revija “Za srce”, ki jo člani prejmejo sedemkrat letno.

Od vsega začetka je bil cilj društva pomagati pri preprečevanju bolezni srca, ali vsaj pri tem, da bi do obolenja prišlo čim pozneje, že obolelim pa skuša omogočiti bolj kakovostno življenje z boleznijo.

Od začetnih vpisov pred desetimi leti smo v svoje vrste na severnem Primorskem privabili že blizu **500 članov**. Čeprav bolezen prizadene starejše, obolevajo tudi mladi. Prav je, da čim bolj zgodaj v življenju privzamemo zdrav način življenja in skrbimo za svoje zdravje. Nekateri zmotno mislijo, da je smiselna vključitev v društvo, ko si že bolan. Takrat je že prepozno, pomembne informacije, kako ohraniti zdravje, morajo doseči mladega, zdravega človeka, da se bo v življenju zavedal, da je za svoje zdravje odgovoren on sam, v društvu pa se bo le poučil, kaj je zdrav življenjski slog, se prilagodil in morebiti opustil nezdrave življenjske navade.

Vse, ki bi radi poskrbeli za zdravje vašega srca in ožilja, vabimo, da se nam pridružite v društvu.

Tjaša Mišček

Društvo za zdravje srca in ožilja Podružnica za Severno Primorsko

Cankarjeva 60
Nova Gorica

GSM: 031 818 530

E-pošta: info@zasrce-primorska.si

www.zasrce-primorska.si

DRUŠTVO ZA ZDRAVJE SRCA IN OŽILJA SLOVENIJE

Društvo medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Nova Gorica

Društvo medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Nova Gorica (MSBZT) je lansko leto praznovalo častitljivih 40 let svojega delovanja. Skoraj **900 članov**, ki jih šteje to nepridobitno društvo, prihaja iz celotne Severnoprimske regije, mnogi pa prav iz Občine Šempeter-Vrtojba.

Povezuje jih skrb za bolnika in sočloveka

Zdravstveni delavci so ljudje, ki delajo za ljudi. Na svojih delovnih mestih želijo delovati profesionalno, svoj prosti čas pa preživljati čim bolj kakovostno. In to je tudi eden izmed skupnih interesov, ki združuje člane MSZT. S stalnim strokovnim izobraževanjem in izpopolnjevanjem želijo doseči kakovostnejšo obravnavo bolnikov, pripomoči k hitrejši ozdravitvi in večjemu zadovoljstvu bolnikov ter njih samih. Društvo se je vsa leta povezovalo skupaj z drugimi desetimi regionalnimi društvi v Zvezo društev medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Slovenije, od leta 1993 pa tudi v Zbornico zdravstvene nege Slovenije. S povezovanjem in članstvom v Zbornici uresničujejo skupne interese in tako izkazujejo pripadnost njihovemu poklicu. Na drugi strani pa sprejemajo tudi obveznosti, da posamezno in skupno preko društev, zdravstvenih ustanov in drugih sorodnih organizacij

skrbijo za uveljavitev zdravstvene nege, strokovni razvoj in promocijo poklica.

Naša sogovornica je bila gospa **Damjana Polanc**, diplomirana medicinska sestra in predsednica društva, ki nam je približala namen in pomen delovanja društva.

Na kakšen način konkretno skrbite za promocijo poklica?

Poklic medicinske sestre, babice in zdravstvenega tehnika promoviramo na različnih srečanjih. Dobra priložnost je bila tudi prireditev ob 40. obletnici delovanja društva. Največ promocije poklicev v zdravstveni negi pa vsekakor izpeljejo člani in članice društva srednjih zdravstvenih šol in zdravstvenih fakultet na informativnih dnevih.

Kateri poklici menite, da so za mlade najbolj zanimivi? Kje še vedno primanjkuje kadra?

Vsi poklici – tako medicinska sestra, babica kot tudi zdravstveni tehnik so vsak na svoj način zanimivi. Babica je prva, ki nas pozdravi v življenje, medicinska sestra in zdravstveni tehnik pa spremljajo zdrave, bolne in umirajoče ljudi v vseh življenjskih obdobjih. Pomanjkanje kadra v zdravstveni in babiški negi se zmanjšuje, ker je veliko srednjih in

visokih šol, ki izobražuje mlade na področju zdravstvene nege. Poleg tega pa se, kljub zaznamim potrebam po teh poklicih, zaposlovanje medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov ne povečuje.

Ste društvo, ki deluje v javnem interesu. Kako, na kakšen način se približate ljudem oz. bolnikom? So tudi njim na voljo kakšna brezplačna izobraževanja, delavnice?

V okviru društva organiziramo izobraževanja predvsem za naše člane in članice, da s strokovnim znanjem nudimo kakovostno zdravstveno in babiško nego ljudem, ki jo potrebujejo. Zadnja leta za javnost nismo organizirali izobraževanj. V kolikor se bo pojavila pobuda s strani javnosti, pa smo vedno na voljo.

Člani ste verjetno tudi prijatelji in ne samo sodelavci. Lahko rečemo, da je to tudi prijateljsko druženje?

Člani in članice društva MSBZT Nova Gorica se poleg srečanj, ki so vezana na delovanje društva, srečujemo tudi na strokovnih izobraževanjih, neformalno pa tudi na pohodih, ki jih organiziramo približno trikrat na leto. Nikoli pa ne izpustimo prednovoletnega družabnega dogodka.

Pred cerkvico Sv. Ivana.

Ogled jame Divje Babe.

Zdravstvene delavce pri njihovem delu spremljajo tudi različni prijetni in manj prijetni dogodki. Zanima me, ali se mogoče spomnite kakšne anekdote, ki ste jo v svojem poklicu doživeli?

Zanimive dogodke in anekdote v našem poklicu zaposleni doživljamo skoraj vsak dan. Zanimiv je bil zapis dogodka v internem glasilu bolnišnice, ki je izhajal pred desetletji. Na viziti nekega oddelka je zdravnik povprašal bolnico: "Gospa, kako se počutite?". Bolnica mu je zaupala: "Od kar ležim tukaj, stojim

boljše in ne slišim bolečin". Zapis je vse zaposlene, ki smo glasilo prebrali, spravil v dobro voljo, saj je za naše okolje tako značilen. Zaposlene v ustanovah iz drugih okolišev bi gotovo spravil v zadrego, saj je gospa opisala svoje počutje v našem narečju, ki bi ga drugje težje razumeli.

Prav tako je bila zanimiva zagata neke gospe, ki je iskala dr. Orla v bolnišnici, češ da ima pregled pri njem. Zagotavljali smo ji, da zdravnika s tem priimkom v bolnišnici ni. Zaradi našega

odgovora je bila videti prav nesrečna, zato smo jo prosili, naj nam pokaže napotnico, da pogledamo, kaj na njej piše. Dilema je bila hitro rešena. Gospa je bila napotena k specialistu ORL. To pa je kratica za specialista otorinolaringologa in ne priimek zdravnika. Napotili smo jo v ustrezno ambulantno in se skupaj z njo nasmejali.

Barbara Skorjanc

Kontakti društva za vse, ki imate vprašanja v zvezi z njegovim delovanjem ali pa želite dodatne informacije o poklicu medicinske sestre, babice ali zdravstvenega tehnika.

Društvo MSBZT Nova Gorica

Rejčeva 4
Nova Gorica

GSM: 031 255 972

E-pošta: info@drustvo-mszt.novagorica.si

www.drustvo-mszt-novagorica.si

Dosedanje predsednice društva so ob 40. obletnici njegovega delovanja prejele jubilejna priznanja. To so bile:

Milena Ščuka
Jana Krek
Valentina Lazovski
Marina Plahuta
Lilijana Reljič
Irena Jerič
Andreina Savelli
Irena Vidmar
Renata Trampuž

Znaš prisluhniti? Uživaš v sreči drugih? Priskočiš na pomoč? Daješ iz veselja, ne obveze? Imaš več kot 18 let in 50kg? Si tak tip kot jaz? V Sloveniji vsak dan potrebujemo 400 krvodajalk in krvodajalcev, da zadostimo dnevnim potrebam po krvi. Ravno ta trenutek te morda nekdo potrebuje.

**KRI LAHKO DARUJEŠ V
STARI STAVBI ŠEMPETRSKE
BOLNIŠNICE:**

- vsak torek od 8.00 do 12.00 in od 14.00 do 16.00 ure
- vsak petek od 8.00 do 12.00 ure

RDEČI KRIŽ NOVA GORICA

Društvo gluhih in naglušnih Severne Primorske

Okvara sluha je zelo posebna invalidnost. Navzven se ne vidi, prizadene pa človeka pri njegovem vsakodnevnem vključevanju v družbo. Predvsem gluhe osebe imajo težave s socialno vključenostjo, saj so pogosto zaradi komunikacijske ovire odrezane od sveta. Gluh otrok ne sliši in ne sprejema dražljajev iz okolja. Zato je njegov razvoj jezika upočasnen. To pomeni, da otrok veliko počasneje spozna pojmovni svet.

Zmotno je prepričanje, da gluhe osebe svoj manjko kompenzirajo z branjem, pisana beseda je njim prav tako nerazumljiva. Slovenski znakovni jezik ni enak pisani slovenščini. Tudi ko oseba odraste, ima omejene možnosti komunikacije. Gluhe osebe, katerih materni jezik je znakovni jezik, tako v svojem jeziku lahko komunicirajo le s peščico oseb, ki ta jezik obvladajo. Zato lahko govorimo o **družbeni izoliranosti** oseb z okvaro sluha.

Naše društvo združuje 13 severno primorskih občin, skupno beležimo 307 članov, iz občine Sempeter-Vrtojba jih prihaja 11. Na društvu izvajamo posebne socialne programe, namenjene gluhim in naglušnim osebam. Naš namen je osebam z okvaro sluha zagotoviti enakopravno vključenost v družbo in skrbeti za aktivno **življenje in delo in preprečevanje socialne izključenosti**.

Za naše člane izvajamo individualno pomoč, ki je odvisna od potreb posameznika, skušamo jim pomagati pri njihovih posebnih težavah ali socialnih stiskah, v katerih so se znašli zaradi lastne oviranosti. Trudimo se jih seznaniti s pravicami, ki jih imajo, jim omogočiti, da te pravice koristijo, jih opozoriti na morebitne obveznosti ... Za čim boljše informiranost skrbimo s pomočjo spletne strani, organiziramo okrogle mize ter različne predstavitve tehničnih pripomočkov.

Zelo pomemben del društvenega dogajanja je tudi kultura. Zelo smo ponosni na našo gledališko skupino. Čeprav so njihovi nastopi brez govornih besed, so razumljivi tako gluhim, kot slišočim.

Za gluhe in naglušne osebe predstavlja združevanje v okviru njihovega društva pomembno obliko družabnega in družbenega življenja tudi **rekreacija in šport**. Pri gluhih je športno rekreativna dejavnost ena pomembnejših aktivnosti v prostem času in edino področje, na katerem lahko merijo svoje sposobnosti s slišočimi vrstniki, kar je zelo pomembno pri psihosocialnem razvoju in utrjevanju samozavesti.

Najučinkovitejša metoda za izboljšanje komunikacije in socialne vključenosti je **redna uporaba slušnih aparatov**, ki jih mnogi zaradi neuspeha ob uporabi in pomanjkanja pomoči ne uporabljajo. Zato smo na DGNSP v letu 2011 v

sklopu programa "Usposabljanje za aktivno življenje in delo in preprečevanje socialne izključenosti gluhih, naglušnih in gluhoslepih oseb" uvedli novost – **Šolo slušnih aparatov**. Poskusno smo izvedli informiranje, izobraževanje in svetovanje uporabnikom slušnih aparatov. S tem nadaljujemo tudi letos, in sicer vsako drugo sredo v mesecu od 16.00 do 18.00, po potrebi pa lahko tudi ob drugih terminih. Preteklo leto smo pričeli tudi z različnimi predavanji, namenjenimi naglušnim osebam. Vodi jih naglušen član našega društva, **Marko Štanta**.

Z društvenimi programi pripomoremo k boljši vključenosti v družbeno življenje, k večjemu dostopu do informacij, h kulturnemu izražanju in boljši samopodobi posameznika. Programov s podobnimi vsebinami ne izvajajo v nobenih državnih službah, zato se odrasle osebe z okvaro sluha z njimi srečajo le v društvu. Program se odziva na specifične potrebe gluhih, naglušnih in gluhoslepih oseb in s tem dopolnjuje delo javnih služb.

Mojca Komel

Moj prvi gledališki nastop

V Društvu gluhih in naglušnih so me vprašali
ali bi nastopala na gledališkem festival gluhih.
Odločila sem se, da bom. Vaje smo imeli na
gluših v Novi Gorici. Vigi nastopamo Teodora
Strel, Katarina Vitarič in Tina Strel.
Festival smo imeli v Ljubljani. Na odru sem
počutila lep. Ni me bilo strah. Upam, da
bom še nastopala.

Tina Strel

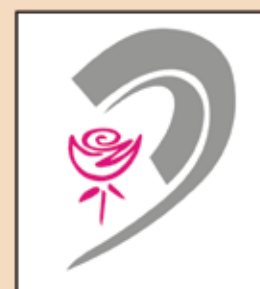
Gluhota je navzven nevidna, ampak poskusite se postaviti v svet, kjer mama ne sliši joka svojega otroka, niti njegovega smeha, kjer te grdo gledajo, ker se ne odzoveš, čeprav vpijejo nate, ker pač ne slišiš, kjer ne moreš pokramljati s prodajalko v trgovini ali s sosedi na stopnišču, kjer ne moreš sam poklicati v službo, kjer ne moreš poslušati radia, gledati slovenskih filmov in oddaj, ker ni podnapisov, kjer moraš včasih najbolj intimne stvari deliti s tretjo osebo. Vse to je naš vsakdanjik.

Vsi tisti, ki ste se srečali z naglušnostjo oz. gluhoto, se obrnite na društvo, kjer vam bodo z veseljem pomagali:

Društvo gluhih in naglušnih Severne Primorske

Sedejeva ulica 8
Nova Gorica

T: 05 300 17 81
GSM: 040 911 500
E-pošta: dgnsp@iol.net
www.dgnsp.si

**DRUŠTVO GLUHIH
IN NAGLUŠNIH**
SEVERNE PRIMORSKE

Najboljša hrana za danes in jutri

Društvo Ajda Goriška se predstavi

170-člansko **Društvo za biološko-dinamično gospodarjenje Ajda Goriška** združuje kmetovalce in vrtničkarje, ki hrano pridelujemo po načelih **biodinamike**. Delujemo na širšem območju Goriške (27 članov je iz šempetrsko-vrtojbenske občine), tudi na Krasu in v Vipavski dolini, v našem društvu pa so se kalili celo ustanovni člani Društva Ajda Posočje s tolminskega območja in Društva za biološko dinamično gospodarjenje Istra z Obale. Ajda Goriška je država podelila status društva posebnega družbenega pomena na področju kmetijske dejavnosti.

Sedež imamo v šempetrski občini, kjer že več let gostujemo v prostorih prijazne in gostoljubne Biotehniške šole Šempeter. Do lanskega leta smo člani društva obdelovali tudi del šolskega zemljišča, na katerem smo uredili tako imenovani **ogledni vrt**, ki nam je služil kot učni in poskusni poligon za biodinamično pridelavo. Projekt oglednega vrta v takšni obliki je zdaj zaključen, šola bo zemljišče, ki smo ga z našim delom primerno izboljšali, uporabila za svoje namene, mi pa se bomo lotili novih načrtov. Vodstvu šole se lepo zahvaljujemo, ker nam je omogočilo pridobivanje teh izkušenj, dijakom pa smo hvaležni za občasno pomoč pri delu. Še posebna zahvala pa gre tudi Občini Šempeter-Vrtojba, ki nam je omogočila nakup prepotrebne mešalne naprave za pripravo škropiv.

Kakšna je biodinamična pridelava hrane?

Biodinamika je metoda pridelave hrane na način, ki ohranja rodovitnost zemlje in jo v največji meri izboljšuje; je metoda, ki omogoča pridelovanje najbolj kvalitetne zdrave hrane, takšne, ki ni le zdrava, ampak tudi zdravilna. Biodinamični pridelavi (ta je v svetu veliko bolj cenjena in tudi razširjena kot pri nas) upravičeno priznavajo, da je nadgradnja ekološkega načina pridelovanja. Posebnost biodinamike je v uporabi izključno

Delavnica obrezovanja sadnega drevja sodi med vsakoletno praktično izobraževanje članov goriške Ajde.

Pravilna priprava zelišč za preparate je zelo pomembna.

Na delavnici izdelave preparatov.

naravnih, razgradljivih snovi v vseh postopkih in fazah obdelave.

Uporaba sintetičnih strupov in gnojil je prepovedana. Semena in sadike morajo biti iz biodinamične ali ekološke pridelave – pri tem veliko pozornosti namenimo **ohranjanju domačih avtohtonih sort**. Biodinamiki izdelujemo gnojila in sredstva za zaščito rastlin, imenovana preparati, na skupnih delavnicah, saj je njihova izdelava zelo zahtevna. Najpomembnejše preparate naredimo iz zdravilnih zelišč – regrata, kamilice, rmana, hrastovega lubja, pekoče koprive, baldrijana, njivske preslice pa tudi kremena in hlevskega gnoja. Za osnovno gnojenje uporabljamo le po posebnem postopku pripravljen kompost.

Od kod neki se je vzela biodinamika?

Utemeljil jo je vsestranski raziskovalec in filozof **Rudolf Steiner**, ki je že v dvajsetih letih prejšnjega stoletja ugotovil, da gre človekova dejavnost v naravi in družbi v napačno smer. Zato je ponudil načine za boljšo pot. Eden od teh načinov je biološko-dinamično gospodarjenje oz. kmetovanje. Njegovo delo so kasneje nadaljevali drugi, med njimi raziskovalka **Maria Thun**, ki je v sodelovanju s priznanimi astronomskimi inštituti izdelala poseben sistem za setev in vzgojo rastlin, tega pa vpeljala v tako imenovani setveni koledar, ki ga vsako leto posebej prilagodi in izdaja že več desetletij.

Breda Medvešek

Če vas zanima kaj več o delu društva, pokličite na 041 987 146 – svetovalko za biodinamiko Franko Ozbič, univ. dipl. ing. agr.

www.ajda-goriska.si

Zaključek starega leta v KUD Šempeter

V jesenskih mesecih prejšnjega leta smo v Kulturno umetniškem društvu Šempeter izpeljali cikel amaterskih gledaliških predstav "Veselo na kubik", ki v zadnjih letih že tradicionalno bogati kulturno dogajanje v občini.

V zadnjih dneh septembra smo na odru gostili dramsko skupino iz Štandreža, s komedijo "Zbeži od žene", ki nas je popeljala skozi komične prigode in nezgode mladega taksista z dvema ženama in dvema domovoma.

V novembru se je na naše povabilo odzvala briška dramska skupina iz Neblega z ljudsko burko "Eno uro doktor", ki nas je zabavala z zdrahami, sprenevedanjem, povzpetništvom in drobnimi prevarami med ljudmi različnih slojev.

Kot zadnji so v decembru v goste prišli igralci dramske skupine Kontrada Kanal, s komedijo "Žalujoči ostali", katere ost posmeha je uperjena v vedno prisotno in verjetno vsem nam znano človeško pokvarjenost, ki izvira iz pohlepa.

Sklepajoč po odzivih publike je dogajanje doseglo svoj namen. Predstave so bile dobro obiskane, obiskovalci pa so odhajali nasmejani in dobre volje.

Kljub zadovoljnim odzivom publike, pa ne gre prezreti prostorske problematike, s katero se društvo sooča. Največjo oviro predstavlja dvorana, v kateri gostimo gledališke skupine. Ker glavnega vhoda že dolgo ni več mogoče uporabljati, se skušamo znajti tako, da publika vstopa pri stranskem vhodu, ki pa je daleč premajhen in neprimeren. Tudi samo stanje dvorane in zaodrja kar kliče po prenovi. Z željo in upanjem, da bi šempetrska dvorana v kratkem doživela zasluženo prenovo, bomo člani društva še naprej, s predanostjo skrbeli za pester nabor kulturnih dogodkov v občini.

Klavdija Bizjak in Julijana Batič

Društvo prijateljev živali Severne Primorske

Društvo prijateljev živali Severne Primorske združuje ljubitelje živali tako iz občine Šempeter-Vrtojba kot tudi s celotnega goriškega, ajdovskega, kraškega in bovškega področja. Namen društva je skrb za zaščito zdravja, življenja in dobrega počutja vseh vrst živali. Glavni cilji društva so uveljavljanje odgovornega odnosa do živali in do narave na splošno, prizadevanje za odpravo kakršnegakoli mučenja živali, ter informiranje javnosti in posameznikov o zakonodaji glede zaščite živali.

Foto: Miran Krapež

Društvo svoje cilje uresničuje preko številnih dejavnosti. Člani in članice društva pogosto prejemamo klice občanov v zvezi z zapuščenimi živalmi. Ob najdbi zapuščene živali občane usmerimo v pristojno zavetišče. Tako zavetiščem kot občanom, ki živali odgovorno oddajajo, pomagamo pri iskanju novih domov. Prav tako se lastniki živali na društvo lahko obrnejo v primeru izginotja hišnega ljubljence.

Društvo z lokalnimi občinami sodeluje tudi pri koordinaciji reševanja problematike prostoživečih mačk. Odlov teh mačk opravlja zavetišče, ki mora živali v skladu z zakonodajo po opravljeni sterilizaciji oz. kastraciji vrniti v prvotno okolje. To je tudi edini učinkoviti način za omejevanje populacije prostoživečih mačk.

Širšo javnost informiramo o zakonodaji na področju zaščite živali

in občanom pomagamo prepoznati oblike mučenja živali in ostalih kršitev zakonodaje. Ko zberemo dovolj podatkov o domnevnih kršitvah, občanom pomagamo sestaviti prijavo mučenja in jih povežemo z Veterinarsko upravo RS (VURS-om).

Člani in članice društva menimo, da lahko živalim najbolj pomagamo tako, da ljudi poučimo o primernem ravnanju z njimi. V ta namen izvajamo akcije osveščanja javnosti, predvsem v obliki izobraževalnih predavanj in delavnic, izdajanja letakov in brošur ter objavljanja člankov. Največjo pozornost posvečamo izobraževanju otrok in mladih.

Posebnost našega društva je tudi ta, da redno sodelujemo z raznimi humanitarnimi društvi. Večkrat smo že sodelovali s Humanitarnim društvom KID in s pomočjo spletnega kinološkega portala Mojpes.net izvedli obsežne dobrodelne akcije v korist živali in hkrati otrok s posebnimi potrebami in otrok iz socialno šibkih družin. Tudi v okviru drugih zbiralnih akcij smo za zavetišča za zapuščene živali zbrali kar nekaj pomoči v obliki hrane in opreme za živali ter denarnih sredstev. Društvo pri delovanju podpirajo lokalne občine, veterinarske institucije, zavetišča za zapuščene živali, sorodna društva ter širša javnost. Pri svojih aktivnostih se zgledujemo po dobrih primerih prakse reševanja živalovarstvene problematike v Evropi in po svetu.

Vse našteje dejavnosti člani in članice društva opravljamo **prostovoljno**. Društvo večino sredstev pridobi s članarinami in prostovoljnimi prispevki, ob raznih priložnostih pa organiziramo tudi izobraževalno-prodajne stojnice,

Več o dejavnostih društva si lahko preberete na spletni strani www.dpzivali.net.

**Društvo prijateljev živali
Severne Primorske**

p. p. 61
5290 Šempeter pri Gorici.

E-pošta: info@dpzivali.net
www.dpzivali.net

Lokalno zavetišče:

Zavod Oskar v Vitovljah

T: 05 307 85 70
ali 040 417 761

Ob prepoznanem
domnevnom mučenju živali
obvestite

Območno enoto VURS-a

T: 05 330 22 70.

Manj znan toda koristen je
morebiti tudi podatek, da
lahko

Center za obveščanje – 112:

občanom kadarkoli posreduje
telefonski kontakt dežurnega
veterinarskega inšpektorja.

na katerih so na voljo ročni izdelki,
koledarji, društvene majice ipd..
Celoten izkupiček od prodaje
izdelkov je namenjen pomoči
živalim ter razvijanju društvenih
programov osveščanja o zaščiti
živali.

Čeprav je na celotnem severnem
Primorskem osveščenost ljudi
o zaščiti živali še dokaj slaba,
opazamo, da se stvari počasi le
premikajo na bolje. Tako je v
občini Šempeter-Vrtojba viden
napredek pri reševanju problematike
prostoživečih mačk, predvsem
zaradi učinkovitega sodelovanja
Občine Šempeter-Vrtojba, lokalnega
zavetišča, društva ter občanov.
Prav tako je mogoče opaziti porast
števila prepoznanih in prijavljenih
primerov mučenja živali, po drugi
strani pa žal še vedno veliko
občanov ne ve, da se morajo, npr.
ob najdbi zapuščene domače živali
ali prostoživeče mačke, obrniti na
lokalno zavetišče.

V Občini Šempeter-Vrtojba so v
prejšnjih letih pogost problem
predstavljale namerne zapustitve
lastniških živali, predvsem mačjih
mladičev, a se je zaradi ukrepanja
pristojnih organov, denarnih kazni
za kršitelje ter večje osveščenosti
lastnikov živali o pomenu sterilizacij
in kastracij število tovrstnih
dejanj na srečo zmanjšalo, čeprav
zaželena stopnja zavesti v zvezi
s sicer zakonsko predpisanim
preprečevanjem nezaželenih legel
hišnih živali še ni dosežena. Poleg
tega se v zadnjem času srečujemo
tudi z manj pogostimi težavami,
kot je na primer pojav domnevnega
zbirateljstva živali (oblike
zasvojenosti, pri kateri posameznik
posедуje preveliko število živali,
zanje pa ne more ustrezno skrbeti).

V društvu si prizadevamo, da bi
v prihodnje na področju zaščite
živali še bolj učinkovito delovali,
zato k včlanitvi vabimo nove člane
in članice, ki bi radi kakorkoli
pripomogli k izboljšanju razmer na
živalovarstvenem področju.

*Društvo prijateljev živali
Severne Primorske*

Pes v neustreznih razmerah.

Foto: Arhiv JSKD

MePZ Vrtojba.

Foto: Arhiv JSKD

MoPZ Šempeter.

Revija Pevskih zborov Goriške 2012

Dvorana Kulturnega doma v Desklah je bila v petek, 27. januarja, soboto, 28. januarja, in nedeljo, 29. januarja, prizorišče tradicionalne Revije pevskih zborov Goriške 2012. Svoje sporede je predstavilo 24 vokalnih sestavov, ki delujejo v ožjem goriškem prostoru.

Revija pevskih zborov že tradicionalno, 11. leto zapored, poteka v Kulturnem domu Deskle, v so organizaciji Javnega sklada RS za kulturne dejavnosti Območna izpostava Nova Gorica in Kulturnega društva Svoboda Deskle ter ob prijazni pomoči zaposlenih na Osnovni šoli Deskle. Revijo vsa leta spremlja strokovni spremljevalec, ki po koncertu z vsakim zborovodjem opravi temeljito analizo izvajanih skladb. Revijo so skozi desetletno obdobje spremljali eminentni, ustvarjalci, poustvarjalci ter poznavalci zborovstva na Slovenskem: Marko Munih, Andraž

Hauptman, Stojan Kuret. Letošnjemu vabilu se je odzvala Maja Cilenšek, uveljavljena zborovodkinja, glasbena pedagoginja in dobra poznavalka zborovskega petja na Slovenskem.

Cilenškova ugotavlja, da Goriška ne ostaja brez zbora, ki bi sodil ob bok najboljšim slovenskim zasedbam. Prijetno jo preseneča število moških sestavov, kar je tradicija tega prostora, veseli jo množica različnih večjih in manjših pevskih skupin, ki delujejo na Goriškem. Pohvalno se je izrazila tudi o organizacijski plati treh koncertnih večerov v Kulturnem domu Deskle.

Na razpis Območne izpostave Javnega sklada RS za kulturne dejavnosti Nova Gorica se je za nastop na revijo prijavilo 26 zborovskih sestavov, z blizu 600 pevci. Žal sta morala zaradi bolezni dva zbora svoj nastop v zadnjem hipu odpovedati. Na reviji, ki je

poleg Primorske poje ena večjih pevskih manifestacij na Goriškem, so svoje nove programe predstavili ženski, moški, mešani pevski zbori in večji ter manjši vokalni sestavi.

Iz občine Šempeter-Vrtojba, ki ima veliko pevsko tradicijo in bogato tovrstno kulturo, na revijo v Deskle že vseh enajst let prihajajo Mešani pevski zbor Ciril Silič Vrtojba, Mešani pevski zbor Vrtojba s svojim nepogrešljivim zborovodjem Zdravkom Lebanom in Moški pevski zbor Šempeter pri Gorici. Župnijski mešani pevski zbor Šempeter, nekoliko mlajši po času nastanka, se je na letošnji reviji predstavil sedmič zapored. Svoje izbrane programe iz zakladnice slovenske in tuje glasbene literature so zbori imenitno predstavili, srčni aplavzi občinstva niso izostali.

Na uvodnem koncertu v petek je reviji in vsem sodelujočim

Foto: Arhiv JSKD

Župnijski MePZ Šempeter.

Foto: Arhiv JSKD

srečno pot zaželel župan Občine Kanal ob Soči, Andrej Maffi. Predsednik Območne izpostave Javnega sklada RS za kulturne dejavnosti Nova Gorica, gospod Danilo Štekar, je v soboto spregovoril o pomenu ljubiteljskega pevskega poustvarjanja, vodja območne izpostave, Maja Jerman Bratec, pa je v nedeljo razglasila absolutnega "zmagovalca" revije po izboru občinstva in vikend goriških pevcev, z zahvalami pevcem, zborovodjem, umetniškim vodjem in soorganizatorjem zaključila.

Tudi tokrat so organizatorji želeli aktivnejšo vlogo občinstva, ki je z oddajo glasovalnih lističev izbiralo "Naj zbor" vsakega večera in "Naj zbor" revije. Občinstvo je za Naj zbor s 84 glasovi izbralo Komorni zbor Grgar, takoj za njim se je uvrstila Vokalna skupina Vinika Brda s 67 točkami. Na tretje mesto po izboru občinstva se je tudi uvrstil briški sestav – Nonet Brda z 28 glasovi.

Maja Jerman Bratec

SKD

MePZ Ciril Silič Vrtojba.

Moški pevski zbor Šempeter pri Gorici

Leta 1994 se je pri šempetrskem društvu upokojencev (DU) oblikovala pevska sekcija, v pretežni meri iz članov društva. Nastopati smo začeli kot Moški pevski zbor. Od začetka je zbor vodil **Franc Bizjak**, a je njegovo mesto kmalu prevzel **Albin Kogoj**. Zboru so se pridružili še nekateri pevci Kmetijskega kombinata Vipava in drugih nekdanjih zborov na Goriškem, večinoma so bili to starejši pevci. Leta 2000 se je zbor oblikoval v samostojno **Kulturno društvo Moški pevski zbor Šempeter pri Gorici**, ki ga že dolgo vodi **Miran Rustja**. Kmalu bo zbor praznoval dvajsetletnico. Ta na videz skromna obletnica bo, ob upoštevanju, da je večina pevcev nosilcev Zlate Gallusove značke in jih zato lahko upravičeno imenujemo "goriški pevski veterani", zelo pomembna.

Zbor je štel 30 pevcev, ki prepevajo že vrsto let, nekateri že od samega začetka, vendar se njihovo število zmanjšuje. Letos pa pričakujemo, da se bodo zboru pridružili novi pevski veterani, tudi iz zamejstva. Nadaljujemo tradicijo slovenske narodne in domoljubne pesmi, gojimo pretežno pesmi starejših slovenskih avtorjev – pa tudi mlajših – ter partizanske pesmi. Občasno posegamo v zakladnico hrvaških, srbskih, ruskih in italijanskih skladateljev.

Zbor nastopa doma in v tujini. Smo redni udeleženci revije **Primorska**

poje, v okviru katere se bomo predstavili tudi letos 21. aprila v Divači, revije Goriških zborov in revije Pevskih zborov DU Primorske.

Leta 2004 smo prejeli **Vojkovo priznanje** Goriške pokrajinske zveze borcev za vrednote NOB, leta 2005 Zlato priznanje Občine Šempeter-Vrtojba in leta 2006 priznanje Zveze društev upokojencev Slovenije.

Zvonko Mavrič,
predsednik Kulturnega društva MoPZ
Šempeter pri Gorici

Foto: Arhiv JSKD

Foto: Arhiv JSKD

Župnijski mešani pevski zbor Šempeter

Pred znamenito barcelonsko cerkvijo Sagrada Família.

V Župnijskem mešanem pevskem zboru Šempeter, kjer pevci prepravljamo že od leta 1988, se pridružujemo misli Carla Maria von Webra, da "Z glasbo je mogoče povedati več kot z besedami". S petjem redno sodelujemo pri svetih mašah v domači župniji in kulturnih dogodkih v kraju. Sedaj nas v zboru prepeva 21 pevcev, vodi pa nas **Ingrid Kragelj**. Vedno bolj se zavedamo pomembnosti prijateljstva, ki se je v dolgoletnem sodelovanju stikalo med nami. Znamo biti kritični, naučili pa smo se tudi prisluhniti drug drugemu, se upoštevati in pohvaliti, kar je dobro. Vemo, da brez ambicij ni napredka.

Naša letošnja pevska sezona 2011/2012 je mednarodno obarvana. Aktivno se je začela že v začetku oktobra 2011, ko smo se udeležili **Mednarodnega pevskega in folklornega festivala v Španiji**, ki gosti skupine iz vsega sveta (letos več kot 2000 pevcev iz evropskih držav), poteka pa že deseto leto na eni izmed najlepših področij vročevrne Španije – Costa Bravi. Gostilo nas je obmorsko katalonsko mesto Pineda de Mar, ki se je v času festivala odelo v prijetne zvoke pevske zborov ter živahne barve folklornih skupin iz vse Evrope. V večernih urah so mesto preplavile mestne parade. Slovenijo smo na treh nastopih – v Pineda Teater (kulturni center), na trgu Pineda de Mar ter v lokalni cerkvi predstavili s pesmimi: **Javier Busto: Ave Maria, katalonska Jacques Berthier: El Senyor, es la nuevafora (V**

Gospodu je moja moč), slovenske pa Mihael Rožanc: Dober večer, Marij Kogoj: Stoji mi polje, Aldo Kumar: Moja mati čuha kafe...) in z ubranostjo navdušili številčno občinstvo. Večerke ure so bile rezervirane za medsebojna druženja z drugimi udeleženci festivala. Organizator nas je pogostil s tradicionalno paelo, nazdravljali pa smo s sangrio ter pozno v noč prepevali pesmi. Očarani smo bili nad prijaznostjo in odprtostjo Kataloncev. Festival je bil odlična priložnost, da smo izmenjali pevske izkušnje z drugimi pevske sestavi, navezali stike ter spoznali prijatelje.

V adventnem času, 11. decembra, smo košček sončne Primorske in slovensko pesem v imenu šestih goriških občin ponesli na Avstrijsko Koroško – v Celovec. Skupaj s stolnim pevske zborom

iz Celovca in župnijskim pevske zborom Sv. Ignacija iz Gorice, smo s petjem sodelovali pri **svečani trojezični maši Alpe-Jadran v Celovski stolnici**. Gre za prvi tovrstni dogodek, ki naj bi med seboj še bolj povezal tri pobratena mesta – Celovec, Gorico (v Italiji) in Novo Gorico ter s tem sosednje narode. V letošnjem letu se je tega dogodka v imenu in na pobudo Mestne občine Nova Gorica udeležil naš zbor. Veseli smo, da smo lahko postali del prav gotovo prelomnega dogodka, s katerim smo začeli tkati trdne vezi ne samo med nami, ki smo se ob tej priložnosti srečali, temveč tudi med pobratenimi mesti, sosednjimi deželami in narodi. Svečane maše v Celovski stolnici so se udeležili vsi pobudniki srečanja, med njimi organizator **Bernard Sadovnik, predsednik Skupnosti Koroških Slovencev in Slovenk (SKS)**, ter župani vseh treh občin: **celovski župan Christian Scheider, Ettore Romoli, župan Občine Gorica, in Milan Turk, župan Občine Šempeter-Vrtojba**. Prijetno bogoslužje smo zaključili z obiskom tradicionalnega adventnega sejma v Celovcu. Mogoče velja na tem mestu omeniti še zelo lep odziv s Koroške – Bernard Sadovnik: "Vaš cerkveni zbor me je res navdušil – odlični pevci in odlične pevke! Tudi za nas koroške Slovence je takšen dogodek prelomnica za boljši in dvojezični jutri na Koroškem."

Jerica Turk

Svečane trojezične maše Alpe-Jadran so se udeležili tudi organizator srečanja Bernard Sadovnik, Wolfgang Germ, celovski župan Christian Scheider, stolni župnik dr. Peter Allmaier, somaševalec Hanzej Rosenzopf, goriški župan Ettore Romoli in naš župan Milan Turk.

Bolnišnični utrinki

Visoko, tik pod oblaki, v 8. nadstropju velike modro-rdeče stavbe je polno oken. Ta okna odpirajo pogled otrokom, ki so tu na zdravljenju. Vsak od njih nosi v sebi svojo zgodbo, pred vsakim je pot, ki jo rišejo nevidne ceste in vse vodijo tja, kamor se želijo vrniti. K svojim najbližjim, domov, kjerkoli že to je.

Za bolnišničnimi zidovi se dogajajo stiske in težkih trenutkov je veliko. Pa vendar tudi v bolnišnične sobe posije sonce, tudi tu se dogajajo nasmehi in veselje. Če ne prej, takrat, ko izvedo, da se bolezen umirja, takrat, ko jim zdravnik pove veselo novico, da gredo domov. In velikokrat takrat, ko odkrijejo, da sta tudi v bolnišnici vrtec in šola. Ko ju поблиže spoznajo, ugotovijo, da sta nekoliko drugačna, kot tista, ki ju obiskujejo doma, ko so zdravi. Vedno je to prijetno presenečenje. Kajti naša šola in vrtec prisluhneta otrokom na drugačen način. Saj gre vendar za bolne otroke, česar se učiteljice in vzgojiteljice še kako

dobro zavedamo. Zato poskrbimo, da se pri nas počutijo dobro, varno in sprejeto. In vemo, da je njihovo počutje tista prava podlaga za to, da se lahko hitreje odpravijo po svojih namišljenih in na koncu tudi pravih cestah znova domov.

Zato so za nas pomembni vsi tisti drobni trenutki spoznavanja in odkrivanja dejavnosti, ki bi vsakemu posamezniku lahko polepšale bivanje v bolnišnici. Teh je skoraj toliko, kot je otrok. Vsak potrebuje poseben pristop, kajti prav vsak doživlja bivanje v bolnišnici na njemu lasten, poseben način. In verjemite, prav za vsakega najdemo način in dejavnost, ki ga vsaj za trenutek prestavi tja, kjer ni bolezn, tja, kjer se dogajajo stvari, ki izpolnjujejo in osrečujejo.

Otroci bivanje v bolnišnici doživljajo intenzivno in zato je prav, da se o tem lahko izrazijo na načine, kot jim je najlažje. Velikokrat je sredstvo izražanja risba, slika, pobarvanka,

ustvarjanje na najrazličnejše načine. Zato so tako pomembne ustvarjalne delavnice, zato so tako pomembni trenutki, ko se na papir, lahko v samoti ali pa kako drugače, izpišeta pesem ali zgodba.

Vsaka govori zase. V razmislek vam posredujemo pesmi, ki sta nastali v takšnih trenutkih.

Napisala ju je desetletna Mojca.

*Andreja Krumberger in
Karmen Žigon,
bolnišnični učiteljici OŠ Ivana Roba*

Želje

Kaj je tvoja želja velika,
kaj si najbolj želiš?
Bi najraje šel na morje,
a si od vsega tega najbolj želiš?

Moje želje niso igrače,
niti denar.
Jaz bi najraje letela kot ptica,
da bi me videl vsak mornar.

Le želje, veselje, le sanje so to,
bodi vesel, da si zdrav.
Ko se boš zbudil iz tega spanja,
boš ugotovil, da imam prav.

V Bolnici

V bolnici bolni smo,
a kar brez skrbi,
v bolnici nam bo lepo,
čeprav zelo boli.

Kmalu boste videli,
bo tako,
da domov ne bi šli,
ker nam bo tako lepo,
da se bomo upirali.

Ko pa treba bo domov,
z nasmeškom bomo srečni čakali.
A se boste upirali?
Bomo videli!

Na ustvarjalnih delavnicah se otroci sproščajo in ustvarjajo prave umetnine. Z maskami smo se takole pripravili na letošnje pustovanje.

Še ne dveletna deklica pa je v prijetnem okolju bolnišničnega vrtca ustvarila takšno risbico.

To je moj poklic

Na Biotehniški šoli v Šempetru pri Gorici, enoti Tehniškega šolskega centra Nova Gorica, potekajo številne aktivnosti, namenjene dijakom, študentom pa tudi odraslim udeležencem izobraževalnih programov, tečajev in predavanj. Smo šola, ki združuje področja kmetijstva, hortikulture, živilstva, gostinstva in naravovarstva. Nenehno si prizadevamo za izboljšave, s partnerji se povezujemo v projekte in razmišljamo o prihodnosti.

Dijake šole smo povprašali, kako se v šoli počutijo in zakaj so za izobraževanje izbrali ravno našo šolo.

Tjaša Mirt,
naravovarstveni tehnik

Program se mi je zdel zanimiv, ker mi je narava zelo blizu, tudi moduli, ki sestavljajo naš program, so zanimivi, saj se pri njih naučimo stvari, za katere mnogo ljudi sploh ne ve, da obstajajo. Veliko je poudarka na obnovljivih virih energije in recikliranju odpadkov, prav tako tudi na zavarovanih območjih in živalskih ter rastlinskih vrstah, ki so zaščitene z različnimi zakoni in direktivami. Predmeti, ki jih na drugih smereh najverjetneje ne boste našli, kot je na primer ERM – ekoremediacije, nas učijo, kako z naravnimi načini povrniti naravi njeno prvotno obliko.

Mojca Gašperut,
hortikulturni tehnik

Program hortikulturni tehnik obiskujem tretje leto. Ta smer mi je zelo všeč, ker imam rada cvetje. Pozimi največ časa preživimo v rastlinjaku ali v aranžerski delavnici. Čez leto, ko je toplo, pa smo pogosto zunaj. Svoje znanje o cvetju dopolnjujem in utrjujem. Mislim, da lahko s tem znanjem dosežem dosti v življenju. To bo verjetno moj poklic.

Petra Rijavec,
živilsko-prehranski tehnik

Za poklic slaščičarja sem se odločila, ker je ta program obiskovala že sestrčna, ki je tudi zelo uspešna slaščičarka. Sedaj svoje znanje nadgrajujem v smeri živilsko-prehranski tehnik. Na Biotehniški šoli se počutim dobro, saj šola ni velika in nima veliko dijakov. Odnos profesor - dijak je dokaj sproščen, saj nas profesorji razumejo, nas podpirajo in nam pomagajo. Šolske ekskurzije so dobro organizirane in zelo poučno sestavljene.

Manuel Šavli,
gastronom-hotelir

Za izobraževanje v tem poklicu me je navdihnilo to, da imamo veliko stika z ljudmi, kar mi je zelo všeč. Poklic je zelo iskan tako v kuhinji kot v strežbi in s tem imam tudi boljše možnosti za zaposlitev. Najboljši modul v tem programu je zame Strežba. Všeč mi je okolica šole, profesorji in vsi ostali zaposleni.

Vanesa Klinec,
predsednica dijaške
skupnosti, kmetijsko-
podjetniški tehnik

Od nekdaj me je veselilo kmetijstvo in rajanje v naravi. In ta šola mi ponuja ravno to! Na mojo odločitev je vplivala šola sama. Takoj po ogledu na informativnem dnevu sem točno vedela, da je prava zame, čeprav sem v osnovni šoli imela vedno lepe ocene in mi je šolska psihologinja priporočila vpis na gimnazijo. In danes sama pri sebi dobro vem, da sem se pravilno odločila. Počutim se super. Najbolj mi je všeč odmaknjenost od mestnega vrveža, mir, pokrajina, ki našo šolo obdaja, itd..

Leon Krojs,
slaščičar

Slišal sem, da je ena boljših šol. Pozanimal sem se o možnostih izobraževanja, povedali so mi o možnostih zaposlitve, saj je to lep in iskan poklic. Ustreza mi bližina šole, njena urejena okolica, prijazni učitelji in brezskrbno opravljanje prakse.

Laura Lukežič,
vrtnarka

Vedno sem bila rada z očetom na njivi in rada imam cvetje. Pri praksi pridno delamo, se pa tudi nasmejimo in uživamo. Učimo se, kako iz semena dobimo rastlino, kako jo vzgajamo in tudi kako jo tržimo. Učimo se tudi aranžiranja, urejanja prostorov, okrasnih korit, ... Pripravljamo gredice, sejemo in sadimo zelenjavo, jo pobiramo, izvajamo preventivne ukrepe, zaščito ... Profesorji so zelo prijazni, znajo ti pomagati, te veliko naučijo. Nikoli ni dolgčas.

Na Biotehniški šoli se vedno dogaja kaj novega. Uspešno smo zaorali v dva projekta čezmejnega sodelovanja (Lanatura in UE LI JE II), dijaki smeri naravovarstveni tehnik so ta mesec odpotovali na tritedensko izmenjavo v Francijo, uspešno se prijavljamo na razpise Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, pripravljamo tematske projektne dneve, delavnice za osnovne šole, prav marca pa smo pričeli s pregledovanji naprav za nanašanje FFS. Za nami je tudi uspešno izpeljan informativni dan, nadajamo se veliko uka željnih posameznikov.

Metod Štrancar

Urica z velikani športa

Beno Hvala in Lidiya Benedetič
Kristančič.

Športno društvo Sonček vsako leto decembra organizira Sončkov dan. 13. decembra smo si učenci podružnične šole iz Vrtojbe in

učenci petih razredov iz Šempetra v okviru prireditev ob 15. Sončkovem dnevu ogledali športne filme. Beno Hvala nam iz svojega bogatega izbora vsako leto izbere nekaj filmov. Je tudi edini Slovenec, ki ima tri največje nagrade, ki združujejo poklice, ki jih najdemo na TV. Novinarsko največjo nagrado tistega časa, Tomšičevo nagrado, Bloudkovo nagrado za šport in pa Prešernovo nagrado za umetniško skupinsko sodelovanje z drugim režiserjem, Jožetom Babičem, in mnogimi drugimi avtorji ob stoletnici Cankarjevega rojstva.

Letošnja gostja je bila nekdanja atletinja Lidiya Benedetič Kristančič. Doma je v Goriških Brdih in je najuspešnejša slovenska skakalka v višino. Dvakrat je nastopila na poletnih olimpijskih igrah leta 1980 v Moskvi in leta 1984 v Los Angelesu. Pripovedovala je o svojem

otročtvu, mladosti in športni karieri. Njeni sporočili sta bili, da če si nekaj zares želiš, lahko s trdno voljo to dosežeš in da je za uspehe potrebno trdo delo.

Ogled športnih filmov nam že več let zapored omogoča Športno društvo Sonček, ki ga vodi Miran Franko. Za svoje delovanje so letos prejeli Bloudkovo plaketo, to je najvišje državno priznanje na področju športa.

Kot vedno je bilo lepo, zanimivo in poučno. Organizatorjem se zahvaljujemo za prijetno popestritev decembrskih dni in jim želimo še veliko uspehov tudi v bodoče.

Lea Gorkič,
Mladi novinarji OŠ Ivana Roba,
Podružnica Vrtojba

Pevski zbor na podružnični šoli v Vrtojbi

Petje in zborovska pesem imata v Vrtojbi dolgoletno, bogato in uspešno tradicijo. Tudi na podružnični šoli v Vrtojbi že vrsto let deluje otroški pevski zbor, ki nastopa na različnih prireditvah v domačem kraju in bližnji okolici. Vsako leto sodelujejo tudi na tradicionalnem prazniku miru v

Standrežu in Prazniku strašil v Medei. Blaž Špacapan se je februarja pogovarjal z učiteljico Tatjano Marvin, ki vodi šolski pevski zbor.

Blaž: Ali ima zbor ime?

Tatjana Marvin: Ne, pevski zbor nima imena, predstavljamo ga kot šolski pevski zbor.

Blaž: Koliko članov ima zbor in iz katerih razredov so?

Tatjana Marvin: Trenutno ima 26 članov. V njem so učenci drugega, tretjega, četrtega in petega razreda.

Blaž: Koliko časa ga vodite?

Tatjana Marvin: Vodim ga 9 let.

Blaž: Ali veste, kdo ga je vodil pred vami?

Tatjana Marvin: Pred mano ga je vodila učiteljica Lucija Gregorič.

Blaž: Ali veste, koliko nastopov ste že imeli?

Tatjana Marvin: V enem šolskem letu imamo približno 6 do 8 nastopov.

Obnova šolskega igrišča

Na OŠ Ivana Roba, Podružnični šoli Vrtojba, smo imeli asfaltno igrišče za igranje nogometa in košarke. Bilo je staro in razpokano, zato so se odločili za obnovo. Nekega dne so po našem igrišču začeli voziti veliki tovornjaki. Ob potki na travniku pred šolo se je pojavila oranžna mreža. Prek mreže nismo smeli stopiti, da ne bi prišlo do nesreče.

Najprej so odstranili asfalt in poravnali zemljo. V naslednjih dneh so ga prvič asfaltirali. Vsi smo komaj čakali, da bo nared. Mislili smo, da bomo dobili novo igrišče za Miklavža.

Nekega dne so delavci odstranili oranžno ograjo, ostala je le tabla z obvestilom. Izvedeli smo, da bodo dela zaradi slabega vremena

počakala do pomladi. Igrišče morajo še enkrat asfaltirati, zarisati črte in postaviti koše ter gole. Upamo, da bo igrišče kmalu nared.

*Kristijan Lovišček
Lea Gorkič
Mladi novinarji POŠ Vrtojba*

Namiznoteniški klub Iskra-Avtoelektrika

Blaž: Kje ste imeli zadnji nastop?

Tatjana Marvin: Ta je bil ob Dnevu žena v Vrtojbi.

Blaž: In katere pesmi ste peli?

Tatjana Marvin: Peli smo: Gugalnico, Žogo, Kam letijo drobne ptice in pesem So pesmi okrogle.

Blaž: Kateri nastop vam je najbolj ostal v spominu?

Tatjana Marvin: Nastop ob otvoritvi Mladinskega centra v Vrtojbi.

Blaž: Hvala za sodelovanje.

*Blaž Špacapan, 4. Razred,
Mladi novinarji na POŠ Vrtojba
Nadja Pahor Bizjak, mentorica*

V občini Šempeter-Vrtojba je igra namiznega tenisa že tradicija, ki poteka pod imenom **Namiznoteniški klub Iskra-Avtoelektrika**. Bolj znana je ženska ekipa, ki vrsto let igra v I. namiznoteniški ligi in je bila **petkratni državni prvak**, četudi se je v tem času odpovedala tujim igralkam. Z veseljem lahko trdimo, da delo trenerja **Miroslava Tokiča** in njegovega pomočnika **Darija Tokiča** z vsemi tekmovalkami, še posebej pa z Nino Pavlin, Tino Silič, Sašo Sivec in tudi z mlajšimi igralkami Saro Maraž, Kajo Koglot, Tjašo Jerkič, daje prave rezultate na domačih in tujih turnirjih. Nina Pavlin nastopa za državno reprezentanco.

Jeseni 2010 je bila poleg deklet, ki nastopajo v I. ligi, ustanovljena še moška mlada ekipa, ki se je prvič pomerila v III. ligi. Z odlično igro, ki je plod dela istih trenerjev, se je ekipa z zmago uvrstila v II. namiznoteniško ligo. Ludvik Peršolja, Kristjan Peršolja, Lucca Bressan, Janez Tomše in Darije Tokič so tudi letos pokazali, kam sodijo, pa čeprav so najmlajši igralci druge lige. Po štirinajstih krogih so prvi na lestvici, brez poraza in tako so tik pred vstopom v prvo ligo.

Prvo ime ekipe je domači mladinski reprezentant **Ludvik Peršolja**, ki je pred kratkim zmagal na državnem turnirju za igralce do 21 let, osvojil TOP turnir RS in odprti turnir RS. Mladi igralec je med drugim tudi državni reprezentant, tako v skupini mladincev, kot med člani. Takšnih rezultatov in razsežnosti tega športa na Goriškem pa ne bi bilo brez pokroviteljev Občine Šempeter-Vrtojba in Iskre Avtoelektrike.

Klub se trenutno ponaša z okvirno 30 igralkami ter igralci. Za večjo promocijo športa med mladimi organiziramo krožke namiznega tenisa po okoliških osnovnih šolah. In ponosni smo, da se lahko pohvalimo s kar 70 otroki, ki krožke obiskujejo. Med temi trener izbere najbolj nadarjene, katere nato vzame pod svoje okrilje.

Klub bo z veseljem sprejel vse starejše od petih let, ki jih ta šport veseli!

*Robert Peršolja,
predsednik kluba*

“Vse, kar moram vedeti o tem, kako je treba živeti, kaj je treba početi in kakšen moraš biti, sem se naučil že v vrtcu, modrost me ni čakala na vrhu šolanja, ampak v peskovniku na otroškem igrišču. Tam sem se naučil tole: Vse deli z drugimi, igraj pošteno, ne tepi ljudi, vsako stvar vrni tja, kjer si jo našel, počisti za seboj, ne jemlji stvari, ki niso tvoje, opraviči se, če koga prizadeneš, preden začneš jesti, si umij roke ...”

Robert Fulghum

Kotalkanje je način življenja

Ljubiteljica lepih gibov in oblik. Vrhunska športnica, absolventka arhitekture in študentka biopsihologije si bo minulo sezono zapomnila po najboljših dosežkih v njeni 21-letni karieri. Govorimo seveda o Luciji Mlinarič, 24-letni Šempetrki, ki je septembra lansko leto na Evropskem prvenstvu v Italiji osvojila zlato medaljo v kombinaciji in v prostem programu, srebro je dodala še v obveznih likih. V razmaku dveh mesecev je v žep pospravila kar pet lovorik, saj je kmalu zatem na Svetovnem prvenstvu v Braziliji osvojila naslov svetovne podprvakinje v prostem programu in v kombinaciji. Športna zveza Nova Gorica jo je februarja letos proglasila za Naj športnico Goriške 2011.

Lucija, za vami je nepozabno "kotalkarsko leto", medalje ste nizali kot za stavo. Ste si vzeli kaj časa za počitek?

Ja, res je bilo nepozabno leto. Nikoli si nisem mislila, da mi bo uspelo nanizati vrhunske rezultate tako na Evropskem kot tudi na Svetovnem prvenstvu. Bila sem v izjemni formi, saj je običajno težko zadržati vrhunsko formo dva meseca, vendar mi je uspelo! Imela sem izjemen tim, ki mi je ves čas stal ob strani, od trenerjev Marka Peliconi, Rubena Genchija, kondicijske trenerke Nives Černe ter psihologa Ivana Kodelje. Po Državnem prvenstvu sem se začela pripravljati za Veliko nagrado v Šanghaju, nato je sledilo Evropsko prvenstvo ter za konec sezone še Svetovno prvenstvo. Vsa ta tekmovanja so se vrstila skoraj eno za drugim, tako da veliko počitka med samo sezono ni bilo, zato sem si ga pa vzela decembra, da se zopet motiviram za novo sezono, ki je že pred vrati.

Z umetnostnim kotalkanjem se v Sloveniji ukvarja relativno malo tekmovalcev. Kakšne lastnosti moraš pravzaprav imeti, da lahko v tem športu uspeš? Gotovo gre za veliko mero vztrajnosti, volje, pa tudi odrekanja.

Kot prvo, moraš imeti zelo rad ta šport, da boš vztrajal in nikoli obupal, če tudi ti kakšen element ne gre najbolje. Na žalost veliko mlajših kotalkarjev preneha ravno zaradi tega, ker bi radi takoj vse znali in vsi bi bili prvi. Nekdo mora tudi zaključiti vrsto. Sama sem jo tudi že nekajkrat, vendar zaradi tega še nisem prenehala. Za vsako stvar je potreben svoj čas, zato moraš biti tudi potrpežljiv. Kar se tiče odrekanja, pa ga je veliko. Treniramo po 3 ure dnevno, med počitnicami dvakrat na dan po 3 ure, torej nam preostane zelo malo časa za druge dejavnosti. Sama sem se odrekla kar veliko stvarem, da sem sedaj dosegla take rezultate. Vendar mi ni žal, da sem izbrala tako pot.

Kotalkanje je vaš način življenja. Pa se je v vsej tej, kar 21-letni karieri, kdaj primerilo, da bi pustili vse skupaj in živeli kot večina vaših vrstnikov? Medtem ko ste vi trenirali, so se drugi otroci podili za žogo in se igrali skrivalnice.

Gotovo je bilo nekaj takšnih trenutkov, predvsem v srednješolskih letih, vendar so me straši vodili in podpirali, da sem prebrodila krize. Ampak to so bila le kratka obdobja. Vedno, ko sem si obula kotalke in začela trenirati, sem vedela, da je to tisto, kar si želim početi. Treningi so bili zame sprostitev, zabava, pa čeprav so bili naporni, sem jih jemala kot uživanje. Tam sem bila svobodna kot ptica, tam sem se počutila doma, tako kot se še vedno.

Kaj bi svetovali mladim in njihovim staršem, ki izbirajo "najprimernejši" šport za svojega otroka? Začeti je potrebno že zelo zgodaj.

Kar se tiče umetnostnega kotalkanja je potrebno začeti že zelo zgodaj, predvsem pa je pomembno poslušati otroka in njegove želje. Če se otrok želi ukvarjati z nekim športom, mu je potrebno slediti in ga v tem podpirati. Kasneje, ko je šport že izbran, pa je potrebno otroka spodbujati in čeprav mu ne gre po njegovih željah, ga je potrebno pravilno usmerjati, da ne neha z nekim športom, še preden je spoznal vse njegove lepote. Dandanes pa opažam, da mogoče otroci preveč menjajo športe.

Poleg tega, da ste vrhunska športnica, ste tudi absolventka arhitekture in študentka prvega letnika biopsihologije v Kopru.

Kako vam uspe usklajevati dve tako zahtevni področji kot sta šport in študij?

Lahko se uskladi vse, samo če si znaš organizirati čas. Potrebno pa se je zavedati, da potem manj časa ostane za vse ostalo. Vendar pa ni vse tako preprosto. Sam pri sebi se moraš najprej odločiti, kaj ti je v določenem trenutku prioriteta, ali šola ali šport. Sama sem v zadnjih dveh, treh letih mogoče dala prednost športu, saj dobro vem, da bom lahko trenirala samo še kakšne dve, tri, največ štiri leta, če bo zdravo služilo, zato bi rada izkoristila čas, dokler sem še mlada in zdrava. Vsi športni cilji še niso doseženi, zato me žene naprej, pa tudi sama nisem še pripravljena zaključiti in se posloviti iz tekmovalnega sveta. Ko bom pripravljena, bo pa seveda na prvem mestu šola oziroma delo. Sicer pa pomagam v klubu trenirati ostale tekmovalke, tako da upam, da bom tudi po končani karieri, ostala v trenerskih vodah.

Trenirate pod okriljem KK Renče. Ste z njihove strani vedno imeli dovolj podpore? Je tudi to del vašega uspeha?

Podpore v klubu imam veliko. Od predsednice kluba, Nele Pregelj, do upravnega odbora, ki so mi soglasno omogočili nastop na Veliki nagradi v Šanghaju in skrbijo za vso finančno podporo, do izbora trenerskega kadra, psihologa, ... vse to je del uspeha. Omenila bi še starše, ki me že 21 let podpirajo in so veliko pripomogli k temu, da sem dosegla

svoje sanje. Brez vseh teh ljudi, tudi rezultatov ne bi bilo. Rezultati so tudi njihovi, saj so plod njihovega dela, saj je čisto vsak, pa čeprav očem skrito, pripomogel, da sem dosegla te izjemne rezultate v lanskem sezoni.

Lucija, za pogovor se vam najlepše zahvaljujemo, o vaših prihodnjih uspehih pa bomo prav gotovo poročali tudi v našem Glasilu.

Barbara Skorjanc

Naj športniki Goriške 2011

Športna zveza Nova Gorica je na prireditvi "**Športnik Goriške 2011**" 6. februarja letos podelila priznanja za športne dosežke v različnih kategorijah. Med najboljše športnike Goriške sta se uvrstila državni prvak v CHD, **Leon Vodopivec**, in tretji v skupni razvrstitvi v pokalnem prvenstvu Slovenije v motokrosu,

Dean Bahur, oba sta prejela zlato plaketo za dosežke v letu 2011.

Nagrado so prejeli tudi podžupan **Darjo Fornazarič** za dolgoletno delo na področju namiznega tenisa, **Plesni klub Terpsihora** in **NTK Iskra Avtoelektrika**. Za Naj športnico Goriške za leto 2011 pa je bila proglašena **Lucija Mlinarič**.

Ostala priznanja:

NTK Iskra Avtoelektrika

Srebrna plaketa: **Nina Pavlin**, reprezentantka na Svetovnem in Evropskem prvenstvu za članice.

Bronasta plaketa: **Ludvik Peršolja** za uspešen nastop v mladinski reprezentanci na prvenstvu Evrope in na domačih prvenstvenih tekmovanjih.

Srebrne medalje

Ekipe mladinke: **Tjaša Jerkič, Sara Maraž, Kaja Koglot**, 3. mesto na DP mladinke.

Ekipe kadeti: **Kristjan Peršolja, Luca Bressan, Damir Pejakič**, 3. mesto na DP za kadete.

Terpsihora plesni center Šempeter-Vrtojba

Srebrna plaketa: **Aneja in Nastja Črnigoj**: 1. mesto DP članice - orientalski plesi - pari, 3. mesto na mednarodnem tekmovanju v Lignanu (mala skupina).

Bronasta plaketa: **Teja Žižmond**: 3. mesto DP orientalski plesi solo.

Orientalski plesi (članice) – mala skupina

Aneja in Nastja Črnigoj, Teja Žižmond, Neža Vodopivec, Ana Marija Novak, Špela Bogataj, Ana Jedrlinič Peloz: 3. mesto DP orientalski plesi, 4. mesto na mednarodnem tekmovanju v Lignanu.

Zlata medalja

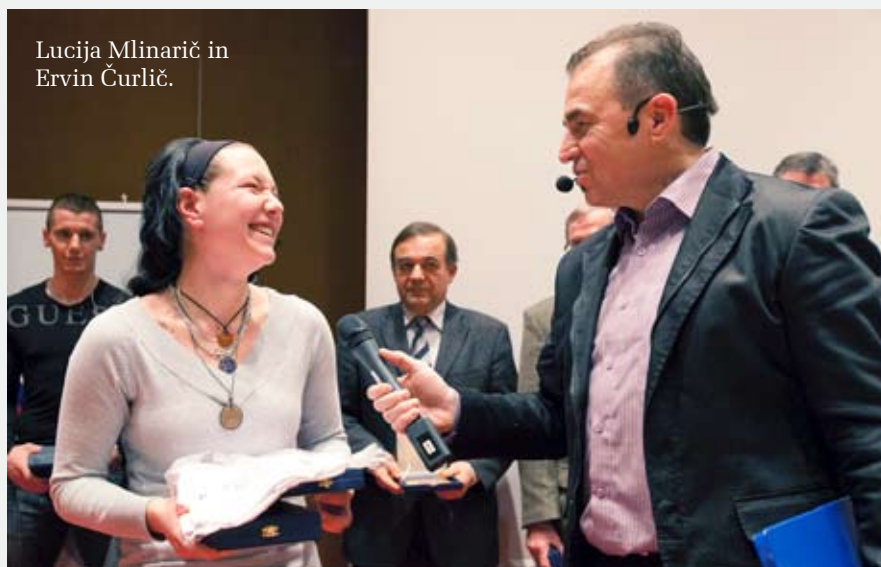
Orientalski plesi (mladinke) – mala skupina

Polona Bogataj, Manca Malič, Veronika Lukežič, Arjana Šuligoj, Rebeka Pregelj, Nika Blažič: 1. mesto DP orientalski plesi – mladinke.

Barbara Skorjanc

Nagrajeni športni delavci, med njimi tudi podžupan Darjo Fornazarič.

Lucija Mlinarič in Ervin Čurlič.

Pri podeljevanju nagrad je sodeloval tudi župan Občine Šempeter-Vrtojba, Milan Turk.

Glasilo Občine Šempeter-Vrtojba

Tek po Biljenskih gričih.

20 let Društva ljubiteljev teka FILIPIDES in Primorski pokalni teki

Društvo ljubiteljev teka (DLT) Filipides je začetnik slovenskih pokalnih tekov, ki so v minulem letu praznovali že dvajseti rojstni dan in s tem v veliki meri prispevali k razširjenosti teka na Primorskem in k dvigu kakovosti življenja Primorcev.

DLT Filipides so leta 1991 na pobudo **Zmaga Magajne** (tudi dolgoletnega predsednika društva, prejemnika Bloudkovega priznanja) ustanovili ljubitelji teka na Goriškem, izhajajoč iz želje po prostem gibanju (teku) v naravi in organiziranju in sodelovanju na tekaških prireditvah. Že istega leta je steklo pokalno člansko tekmovanje **“Teki Severnoprimske regije”** s sedmimi preizkušnjami. Društvo je prevzelo koordinacijo tekov, katerih se je prvo leto udeleževalo v povprečju 49 tekačev in tekačic. Tekmovanje je v nekaj letih pritegnilo organizatorje skoraj vseh pomembnejših primorskih tekov z daljšo tradicijo. Članskim tekom so se leta 1993 pridružili mladinski in otroški teki, ki so bili leta 1996 že zelo množični. Na sedmih tekih je teklo 890 mladih športnikov.

Novo prelomnico je prineslo leto 1999, ko so bili teki prvič objavljeni na spletni strani. V letu 2000 so teke začele promovirati tudi Primorske novice s svojo prilogo Sobota. Pokal se je preimenoval v **“Teki za pokale Sobote”**. Letno število tekačev

in pohodnikov je preseglo 4000. Leta 2004 se je pokala na 21 tekih udeležilo že rekordnih 6830 tekačev, k izvedbi pa je nekaj primaknila tudi državna fundacija za šport.

Leta 2005 je zaživela nova spletna stran www.filipides.com, na kateri so objavljeni vsi rezultati in skupno točkovanje tekov, uveden je bil tudi enoten sistem računalniške obdelave podatkov. Pokal se je preimenoval v **“Tek Primorskih novic”**. Naslednje leto so bile določene nove kategorije (11 moških, 5 ženskih), uvedene so bile pogodbe z organizatorji, prvič pa je bil izdan tudi bilten tekov. Ponovno je zaživelo primorsko prvenstvo v malem maratonu v Nabrežini. Ob koncu leta je bila uvedena še novost – **“Primorski pokalni krogi”**, predsedovanje DLT Filipidesa je prevzel **Miro Vogrič**, sedež društva pa se je preselil v občino Šempeter-Vrtojba. Leto kasneje je bil zaključek pokala prvič v Vrtojbi z ugledno gostjo, državno reprezentantko v maratonu, Heleno Javornik. V naslednjih letih so zaključki Primorskih pokalnih tekov (PPT) gostili mnoge znane športnike, tudi olimpijce: Romana Kežarja, Mira Cerarja, Boštjana Buča, Lucijo Mlinarič. Teki so dobili enotno grafično podobo (startne številke, logotip, diplome), vpeljan pa je bil tudi sistem ocenjevanja organizatorjev.

V zadnjih dveh sezonah so teki doživeli nov razvoj. Leta 2009 je bil izpeljan Pokal malih maratonov Primorskih novic, katerega vodenje so kasneje prevzeli partnerji iz italijanskih društev in ga preimenovali v Pokal narodov. Prvič je potekalo primorsko stadionsko prvenstvo v teku na 5 km. Po letu 2009 zaradi težavnega gospodarskega položaja Primorske novice niso mogle več ostati pokrovitelj, a s poročanjem na sredinih športnih straneh, namenjenih rekreaciji, podpirajo teke še danes, ko se je serija preimenovala v **“Primorski pokalni teki”**. Konec leta 2010 je bil prvič natiskan koledar PPT, teki so prvič pridobili sredstva Ministrstva za šolstvo in šport.

Ustanovitelji pokala, njegovi kasnejši organizatorji in vsi sodelujoči so lahko ponosni, da so del tekaške zgodbe, ki je v slovenski prostor prinesla novost - množico priložnosti za tekmovanje ali zgolj rekreacijo najširšega kroga ljudi, kar je v zadnjih dveh desetletjih znatno prispevalo h kakovosti življenja Primorcev in tudi mnogih Slovencev iz drugih krajev, ki so primorske teke vzeli za svoje.

Predsednik DLT Filipides Miro Vogrič in Igor Mušič

Karate izpiti za DAN stopnje pri mojstru Hiroshi Shiraiu

27. novembra in 11. decembra lani so se karateisti iz šempetrskega Karate društva Sakura udeležili mednarodnih strokovnih karate seminarjev v Ferrari in Bustu Arsiziu (Italija). Seminarje je vodil legendarni japonski mojster tradicionalnega karateja, Hiroshi Shirai, nosilec stopnje X. DAN, s svojimi sodelavci - mojstri Italijanske Tradicionalne Karate Federacije (ITKF). Seminarji so bili namenjeni izkušenim karateistom in so potekali na vrhunskem nivoju.

Po koncu seminarjev so se pričeli izpiti za črne pasove (DAN stopnje), kjer je višjo stopnjo skušalo doseči več kot 250 kandidatov iz različnih evropskih držav. Med vsemi udeleženci so pred mojstrom Shiraiem izpit opravljali tudi vaditelji Karate društva Sakura: Andrej Lisjak in Nataša Češčut za stopnjo II. DAN, Blaž Catelani za stopnjo III. DAN ter glavni trener

društva Stojan Šestan za stopnjo V. DAN. Vsi štirje so izpit uspešno opravili, tako da se Karate društvo Sakura lahko pohvali z visokimi mojstrskimi stopnjami in dobro

tehnično usposobljenostjo svojih vaditeljev.

Nataša Češčut

Predstavniki KD Sakura ter KD Samurai v Bustu Arsiziu. M. Hiroshi Shirai, Stojan Šestan, Blaž Catelani ter Nataša Češčut (3., 4., 5. ter 7. z leve).

Prvo leto in 6.100 obiskov

31. januarja je minilo leto dni, odkar smo **plezalni center DEŠ** predali v uporabo plezalni javnosti. Skoraj leto dni je trajala izvedba celotnega projekta izgradnje plezalnega centra, sama fizična dela pa nekaj mesecev. V prvem letu obratovanja je center zabeležil **več kot 6.100 obiskov** iz bližnje in daljne okolice.

Organizirali smo in uspešno izpeljali Državno prvenstvo v športnem plezanju, kar nekajkrat nas je obiskala slovenska plezalna reprezentanca v okviru priprav na prihajajočo tekmovalno sezono. V okviru priprav je bila organizirana tudi revijalna tekma s švicarsko reprezentanco, kot pokazatelj pripravljenosti obeh reprezentanc.

Ob deževnih dneh smo organizirali obilico prijateljskih tekem oziroma druženj, ki so pripomogla k spoznavanju novepečenih navdušencev s športnim plezanjem. V okviru društva se je jeseni začelo

tudi z vadbo športnega plezanja, kjer se mlade pa tudi malo starejše uči prvih korakov v športnem plezanju.

Da je center uporaben tudi za druge namene in ne samo za športne aktivnosti, pa dokazuje dejstvo, da smo imeli kar nekaj projekcij filmov in predavanj na plezalno, alpinistično in tudi kakšno drugo tematiko. S pomočjo Občine, Javnega zavoda KŠTM in prostovoljcev smo tako občini dodali nov prostor

zdravega druženja. To dokazuje tudi ogromen obisk in obilica dogodkov, ki so se zvrstili v tem letu.

V kolikor se želite preizkusiti v športnem plezanju oz. si ogledati športno plezanje od blizu, vabljeni v plezalni center DEŠ. Za morebitne informacije pišite na elektronski naslov desjezakon@gmail.com.

Športni pozdrav,
DEŠovci.

Problematika ločevanja odpadkov iz gospodinjstev v občini Šempeter-Vrtojba

Foto: Anja Kroselj

V vsakem delovnem procesu poleg proizvodov nastajajo tudi odpadne snovi. Tako je tudi v gospodinjstvu, kjer pri vsaki življenjsko pomembni funkciji nastajajo odpadki. S povečevanjem števila ljudi na Svetu se povečujejo tudi količine odpadkov, ki pa bi jih morali zmanjševati, saj prostora zanje počasi zmanjkuje, zato je potrebno pravilno ravnanje z odpadki, da so tej recikrirani in ponovno uporabljeni.

Najpomembnejša začetna točka je pravilno in obvezno ločevanje odpadkov že na samem nastanku in potem pravilno ločevanje v za to namenjene zabojnike. In tukaj imamo ključno vlogo posamezniki iz gospodinjstev, ki moramo odpadke ločevati.

Namen in cilj mojega raziskovalnega dela je bil ugotoviti problematiko ločevanja odpadkov gospodinjstev občine Šempeter-Vrtojba, upoštevajoč različne dejavnike, ki vplivajo na ravnanje z odpadki, predvsem na njihovo ločevanje. Izpostavila bi, da so najbolj problematični odpadki naslednji: kosovni odpadki, zeleni odrez (veje, listje, trava in podobno) in tetrapak embalaža. Občina in komunalno podjetje že dobro sodelujeta na

področju ozaveščanja občanov z letaki ter pri organizaciji akcije zbiranja kosovnih in nevarnih odpadkov. Obisk deponije v Stari Gori pa je zelo nizek, kar vpliva na odnos občanov do odpadkov.

Ob ogledu ekoloških otokov sem poleg pomanjkanja zabojnikov zaznala še naslednje nepravilnosti: kosovni odpadki ob zabojnikih, poškodovani zabojniki, nevarni odpadki ob zabojnikih, organski odpadki ob zabojnikih, odpadni gradbeni material ob zabojnikih, zeleni odrez ob ekološkem otoku, odpadna embalaža ob zabojnikih, nečistoča ekoloških otokov ter pomanjkanje napisov o tem, kaj lahko v določen zabojnik odložimo in česa ne.

Od vseh 2.231 razdeljenih anket sem prejela 187 izpolnjenih anket, oziroma jo je rešilo 8,38 % vseh gospodinjstev v občini Šempeter-Vrtojba. Glavne ugotovitve anketiranja so bile predvsem te, da v vzorcu odpadke ločuje 93 % anketiranih gospodinjstev, vendar nam šele podvprašanje o pogostosti ločevanja posamezne frakcije pokaže bolj realno sliko o ločevanju. Ugotovila sem, da gospodinjstva v največji meri ločujejo papir in karton, plastenke in steklo, najmanj pa ostalo embalažo.

Kar se tiče problematičnih odpadkov, se je izkazalo, da 26,7 % vseh anketiranih narobe ravna s tetrapakom, saj ga odlaga v zabojnike za papir in karton, namesto v rumene zabojnike

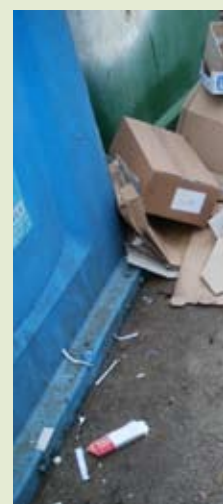
za embalažo, kamor praviloma sodijo. Glede ravnanja z zelenim odrezom sem ugotovila, da ima velika večina anketiranih doma lastne kompostnike, kamor odlagajo zeleni odrez (66,8 %), zaskrbnjuje pa je dejstvo, da še vedno veliko anketiranih (35,3 %) nepravilno ravna z zelenim odrezom, saj ga odlagajo v zabojnike za mešane komunalne odpadke, v rjave zabojnike, ali pa ga puščajo ob zabojnikih. Kar pa se tiče kosovnih odpadkov, lahko sklepam, da se

situacija okrog le-teh izboljšuje. Razveseljuje me namreč dejstvo, da večina anketiranih odda odpadke v akciji zbiranja kosovnih odpadkov (73,8 %) ali jih odpelje v zbirni center (52,4 %). Malo je takih, ki odpadke še vedno odlaga na območje ekološkega otoka, najbolj pa me veseli dejstvo, da nihče ne odpelje odpadkov v naravo.

Naj pri rezultatih dodam le še to, da si kar 2/3 anketiranih občanov želi povratne informacije o odpadkih

in to je eno izmed mojih priporočil odgovornim na Občini Šempeter-Vrtojba, in sicer, da omogoči spletno stran oziroma organizira predavanja, kjer bi lahko občani dobili vse potrebne informacije v zvezi z odpadki. Tukaj mislim predvsem na: urnik zbirnega centra; datume akcij zbiranja kosovnih, azbestnih in nevarnih odpadkov; kontaktne številke odgovornih oseb; navodila, kam spada določena vrsta odpadka; razlago oznak na embalažah, primernih za recikliranje; podatke o

Foto: Anja Krošelj

PRI NAS DOMA LOČUJEMO! ODNESEMO NA EKOLOŠKI OTOK!

LOČUJMO | VARUJMO

PAPIR IN KARTON

da časopisi, revije, knjige, zvezki, letaki, karton

ne zamaščen ali plastificiran papir, tetrapak embalaža, uporabljeni papirnati prtički in brisače

STEKLO

da steklenice, kozarci, steklene posode in vaze, razna druga steklena embalaža

ne porcelan, kristal, žarnice, ogledala, neonske luči, keramični izdelki, ravno steklo

EMBALAŽA

da plastična embalaža čistil, pijač in šamponov, plastični kozarci, vrečke in folije iz polietilena, tetrapak embalaža, pločevinke živil in pijač

ne plastična embalaža nevarnih snovi in njihovih ostanki (motorna in druge vrste mineralnih olj, pesticidi, barve, laki...), kosovni plastični predmeti (otroške igrače, polomljeni plastični stoli...)

Embalažo stisnite.

BIO RAZGRADLJIVI KUHINJSKI ODPADKI

da kuhinjski odpadki (odpadki vseh vrst zelenjave in sadja, kavna usedlina, kavni filtri, čajne vrečke, netekoči ostanki hrane, jajčne lupine, pokvarjeni prehrabeni izdelki)

ne maščobe, cigaretni ogorki

Odpadke odložite brez embalaže.

ZELENI VRTNI ODPADKI

da lesena embalaža (palete, gajbice, zaboji), pohištveni les (omare, pohištvo, stoli), zeleni odrez (veje, živa meja, listje...)

ne mešani komunalni odpadki

Odpadke odložite brez embalaže.

letnih zbranih količinah odpadkov, glede na posamezne frakcije-na ekoloških otokih in v akcijah zbiranja; ter informacije o vsakršnih dogodkih v zvezi z odpadki.

Za konec pa bi se rada zahvalila vsem vam, ki ste izpolnili anketne vprašalnike in tako veliko pripomogli k moji raziskavi. Vsi tisti, ki pa vprašalnikov niste izpolnili, upam, da z odpadki ravnate vsaj tako zadovoljivo kot vaši marljivi soobčani. Vsi skupaj se moramo

namreč zavedati, da si sami ustvarjamo okolje, v katerem živimo, in ker je to le eno, ga moramo še posebej čuvati in odgovorno ravnati z njim.

Anja Krošelj,
univ. dipl. ekologinja

Urniki obratovanja zbirnega centra na Lavžniku v Šempetru pri Gorici:

Ponedeljek: od 7.00 do 9.30

Petek: od 14.30 do 17.00

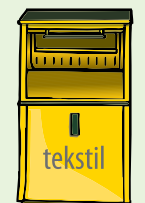
Sobota: od 7.00 do 10.00

PRI NAS DOMA LOČUJEMO! ODNESEMO NA ZBIRNI CENTER!

KOMUNALA
Komunala Nova Gorica d.d.
www.komunala-ng.si

LOČUJMO | VARUJMO

LES IN ZELENI ODREZ	TEKSTIL	JEDILNA OLJA IN MAŠČOBE	BATERIJE IN AKUMULATORJI	KOSOVNI ODPADKI
 les in zeleni odrez da lesena embalaža (palete, gajbice, zaboji), pohištveni les (omare, pohištvo, stoli), zeleni odrez (veje, živa meja, listje ...)	 tekstil da ves odpadni tekstil (preproge, cunje, razni kosi blaga)	 olja maščobe da odpadna jedilna olja po uporabi, po cvrtju, olje iz konzerv	 baterije akumulatorji da odpadki kot so baterije, akumulatorji	 kosovni odpadki da kopalniška oprema, pohištvo, preproge, oblaženo pohištvo, vzmetnice, svetila in senčila, plastični stoli ne gospodinjski odpadki, zemlja, listje, veje, nevarni odpadki, avtomobilske gume, gradbeni odpadki - pripeljati na Center za ravnanje z odpadki v Stari Gori
OBLAČILA	DETERGENTI	ELEKTRIČNA IN ELEKTRONSKA OPREMA	BARVE	KOVINE
da oblačila, perilo, posteljnina, pokrivala, torbice, obuvala v dobrem stanju <i>Izdelki v primernem stanju so ponovno uporabljeni v dobrotelne namene. Oddane stvari je potrebno zaščititi z ovojem ali vrečko.</i>	da detergenti brez nevarnih snovi (samo odpadki iz gospodinjstev)	da velike gospodinjske naprave (hladilniki, zmrzovalniki, pralni in sušilni stroji), male gospodinjske naprave (sesalniki, šivalni stroji), televizijski in računalniški ekrani, računalniki, faksi, telefoni, videorekorderji, kamere, električna in elektronska orodja, oprema za razsvetljavo	da barve, črnila, lepila in smole, ki ne vsebujejo nevarnih snovi	da masivno železo (radiatorji, jekleni profili, masivni kosi in litine), kovinska embalaža (sodi, kante, konzerve), kovinska posoda iz gospodinjstev (kozice, ponve)
	gume da gume osebnih vozil do 50 kg ne traktorske in kamionske gume		 ZDRAVILA	

Očistimo Slovenijo 2012: Očistimo Slovenijo za lepši svet!

Ekologi brez meja v sodelovanju s slovenskimi občinami in številnimi partnerji že drugič v zgodovini Slovenije organizirajo vseslovensko prostovoljsko čistilno akcijo, **Očistimo Slovenijo 2012**, ki bo potekala **to soboto, 24. marca**. Tokrat pa ne bomo čistili samo Slovenije, saj bo slovenska akcija z imenom Očistimo Slovenijo 2012 del največjega prostovoljskega projekta v zgodovini človeštva! Slovenija se namreč pridružuje globalni pobudi **World Cleanup 2012** (Očistimo svet 2012), ki bo od marca do septembra povezala več milijonov prostovoljcev v vsaj 100 državah iz vsega sveta. Podobne velike prostovoljske čistilne akcije je izvedlo še 11 držav s skupno več kot 1,5 milijona sodelujočimi prostovoljci. **Od vseh je bila Slovenija daleč najbolj uspešna.**

Navodila za dan akcije, 24. 3. 2012

Prostovoljci se boste na dan akcije, to je 24. marca, **ob 9. uri** zbrali na **zbirnih mestih**. Vodje zbirnih mest vam bodo dala vsa potrebna navodila, osnovne potrebščine (rokavice, vrečke) in po potrebi zemljevide. Prosimo vas, da s seboj prinesete svoje rokavice, saj se lahko zgodi, da se bo akcije udeležilo več prostovoljcev, kot bo na voljo rokavic. Zaželeno je tudi, da s seboj prinesete tudi dodatne vrečke za smeti. Razporejeni po skupinah boste nato odšli do **lokacij čiščenja** (divja odlagališča, nabrežja, jame, oziroma do razpršenih odpadkov v okolici in ob poteh), kjer bo sledilo odstranjevanje odpadkov v vreče, na prikolice in v zabojnike. Pomembno je, da že na samem divjem odlagališču ločujete odpadke, da bo ostanek, ki se odloži na deponiji, čim manjši, kar pomeni tudi manjše stroške za Občino. Vrečke z odpadki bomo po koncu čiščenja naložili na prevozna sredstva in jih odpeljali do zbirnih točk za odpadke. Akcija se bo predvidoma zaključila **ob 14. uri**.

*Polonca Štritof,
Ekologi brez meja*

Zbirna mesta v Občini Šempeter-Vrtojba:

Šempeter – pri gasilskem domu
Vrtojba – za stavbo Krajevnega odbora

Po zaključku akcije boste prejeli tudi toplo malico, ki bo za vse udeležence v prijetnem in čistem okolju – na

Biotehniški šoli v Šempetru pri Gorici, enoti Tehniškega šolskega centra Nova Gorica. Vsi ste vljudno vabljeni na skupno malico in, kar je najvažnejše, na skupno druženje.

*Alenka Brankovič,
koordinator akcije, predsednica
Turističnega društva Občine
Šempeter-Vrtojba (GSM: 041 387 602)*

Mi smo
zraven,
kaj pa vi?

Očistimo Slovenijo za lepši svet!

24. marec 2012 www.očistimo.si

Očistimo
Slovenijo
2012

V okviru projekta

Let's
do it!
World
Cleanup
2012

Jana Korečič Cernatič – Umetnica z veliko začetnico

Ko vstopiš v Janin dom, se ti zazdi, da te je katera od pravljič posrkala vase. Njen svet je tako zelo barvit in očarljiv. Očarljiv, na preprost, a hkrati zelo prefinjen način. In takšna je Jana. Je preprosta in drugačna. Je preprosto drugačna. Drugače, preprosto unikatna!

Jana, misliš, da si bila od zmeraj umetnica? Da si se takšna pač rodila?

Vsekakor je umetniško ustvarjanje vedno bilo del mene in obenem tudi naše družine. Moj dedek je bil odličen slikar in se je že v tistem času zanimal za ustvarjanje z različnimi materiali, skratka, bil je to, kar danes označujejo kot Mixed Media Artist, prav tako kot jaz. Največ zaslug za mojo ljubezen do ustvarjanja pa ima vsekakor moja mama. Naš dom je bil vedno barvit in mamine roke so vedno nekaj ustvarjale in naredile umetniško produkcijo za nekaj povsem naravnega.

Ustvarjaš tudi iz odpadnega materiala. Kdaj se rodi ideja o izdelku? Takoj, ko vidiš kakšen odpadni material ali pa ta odpadni material zbiraš in ga kasneje sestaviš v končni izdelek?

Mislim, da iščem nekaj posebnega v običajnih stvareh, nekaj presenetljivega v vsakdanjih stvareh. Zanima me potencial, ki ga imajo določeni predmeti, tudi odpadni in tako se največkrat ideja porodi takoj, ko vidim določeno obliko, določen material, določeno uporabnost.

Vsekakor takšne izdelke hranim v svoji delavnici, kjer pridno čakajo na novo obleko.

Veliko izdelkov si že ustvarila. Kateri so tvoji najljubši? Kakšni so bili začetki in kateri je bil prvi izdelek?

Sama razmišljam, da je moj najljubši izdelek tisti, ki ga bom naslednjega ustvarila. Moja želja je, da je vsak naslednji izdelek boljši od prejšnjega in mora ponujati očem več tehnične znanosti, več navdiha, več zadovoljstva. Kot sem že povedala, sem začela z ustvarjanjem že kot otrok in sem ustvarjala od vedno. Je pa tudi res, da je nekako veliko "prvih" izdelkov, saj se velikokrat želim preizkusiti na kakšnem novem področju.

Izdeluješ tudi scrapbook-e. Slovenskega izraza nimamo, zato v nekaj besedah opiši, kaj to sploh je.

Scrapbook je v bistvu kolažno ustvarjanje z različnimi materiali in tehnikami. Z vključitvijo priljubljene fotografije pa lahko scrapbook postane način, kako oplemenitimo in hranimo najdražje spomine. Počasi se scrapbook uvaja tudi pri nas. Sama vodim delavnice scrapbooka

v Ljubljani, sem pa tudi designer za eno največjih ameriških podjetij v tej dejavnosti, Tattered Angels, kar mi je v velik ponos.

In da ne pozabimo na Migetalčke ...

Migetalčki so moja odločitev, da sledim inspiraciji. Tu lahko vsak najde nekaj posebnega zase in tiste, ki jih želi presenetiti na prav poseben način. Moja želja je, da bi moja ponudba strankam nudila sveže in nove ideje.

Seveda pa se tvoj opus tukaj ne konča. Tudi rišeš. Za potrebe naših predstav si poslikala odpadne kartone za predstavo. Kje si dobila navdih?

Navdih je vsekakor vedno plod nekega paralelnega, pravljičnega sveta. Mogoče podzavestna želja po oplemenitenju realnosti. Kot sem že omenila, obstaja v meni slutnja, da se za vsemi vsakdanjimi stvarmi skriva skrivnostna in nam nepoznana dimenzija.

Ali to navdihuje vsa tvoja umetniška dela?

Seveda, prav vsa.

Foto: Jana Korečič Cernatič

Foto: Jana Korečič Cernatič

Kaj pa pravljice? Ledeni Božič je ena od njih. Kdaj se je pojavila inspiracija?

Naša igralska skupina društva KOT V PRAVLJICI je želela otrokom ponuditi nekaj novega, svežega in čarobnega. Naš nastop je bil planiran ravno za božične praznike in ideja o pravljici Ledeni Božič je privrela na dan nekega vročega poletnega popoldneva, ko so misli odplavale na severni tečaj. Ideja je bila v hipu v glavi in potrebno jo je bilo samo še prenesti na papir.

Jani Korečič Cernatič se lepo zahvaljujemo za intervju in za vse tiste velike drobne pozornosti, ko iz običajnih stvari naredi presenetljive, in s katerimi sebi in vsem nam polepša dneve. Hvala za preprosto bogastvo. Naj ga bo v prihodnosti čim več!

Sara Krošelj

Jano lahko spremljate tudi na blogu

www.preprostobogastvo.blogspot.com
in na
www.migetalcki.com

Foto: Jana Korečič Cernatič

Ustvarjalec mozaikov

Dokaz, da v naši občini prebiva mnogo zanimivih ljudi, je tudi Marko Bizjak iz Vrtojbe, umetnik, ki črepinje različnih oblik, velikosti, barv in materialov, spreminja v prave umetniške zgodbe – mozaike.

Marko se je pred dvema letoma odločil, da bo svojo strast do oblikovanja nadgradil, zato se je vpisal na Višjo šolo za oblikovanje materialov v Sežani, kjer trenutno končuje študij oblikovalnega inženirja, smer – kamen. Izdelovanje mozaikov ga je popolnoma prevzelo, zato ves prosti čas namenja prav tej starodavni umetnosti, katere zametki segajo 3.000 let pr. n. št..

Zakaj prav mozaik? Kaj vas je na njem tako prevzelo?

Na višji šoli sem prišel v stik tudi z ostalimi umetnostnimi tehnikami, kot je kiparstvo, prostoročno risanje, izdelave freske in podobno, toda v mozaiku sem videl nekaj prav posebnega, neopisljivega ... in ko sem začel izdelovati prvega, sem ugotovil, da je prav to tisto, kar mi manjka. Ko sem začel postavljati prve koščke, sem si mislil, da na koncu ne bo kaj prida, toda bolj kot je šlo delo naprej, bolj se mi je zdelo, da to počnem z veliko lahkoto in nad končnim rezultatom sem bil več kot navdušen.

Kako izbirate materiale? Katere vrste materialov najpogosteje uporabljate?

Najprej si naredim osnovno idejo, kaj bom sploh izdeloval in kakšen material bom pri tem uporabil. Odvisno je tudi od tega, kje bo mozaik dejansko postavljen. Za notranje prostore bi lahko uporabil praktično vse: od keramike, kamna, lesa, stekla ... Za zunanje površine pa je potrebno upoštevati atmosferske vplive, tako da določeni materiali zunaj niso primerni. Sicer pa pri svojem delu najpogosteje uporabljam keramiko in kamen, nekaj pa sem izdelal tudi iz koščkov stekla in opeke.

Kaj pa barve? Po kakšnem ključu jih kombinirate?

Pri keramiki sem dokaj omejen z barvnimi odtenki, tako da težko dosežem prehajanje barv. Sami prehodi so zato bolj ostri, kot bi lahko bili, če bi uporabljal na primer email (smalte), ki jih dobimo v vseh barvah.

Kako ustvarite oblike? So te naključne, nepravilne ali se raje poslužujete celih, razrezanih ter pravilno oblikovanih koščkov?

Oblike ploščic so v bistvu naključne, vendar je vsak košček prilagojen drugemu, tako da so razdalje med njimi približno enake. To dosežem s posebnimi kleščami za izdelavo mozaikov, včasih pa potrebujem tudi koščke pravilnih oblik.

Si v mislih predhodno že ustvarite izdelek? Od česa je pravzaprav odvisen končen izgled mozaika?

Določene motive si preprosto zamislim v glavi in jih nato prenesem na nosilno ploščo. Veliko idej najdem tudi v knjigah ali na svetovnem spletu. Končen izgled je odvisen predvsem od kombinacije barv in velikosti koščkov, velik pomen ima tudi barva fuge, ki lahko izdelek poživi ali pa umiri.

Izpod vaših rok nastajajo veličastni izdelki, ki jih najdemo na različnih kosih pohištva, stenah, slikah, vazah, pa tudi na zunanjih površinah. Nekatere izmed njih smo si lahko ogledali tudi na Trgu Ivana Roba v času decembrske prireditve Pravljичni plac. Kakšni so bili odzivi mimoidočih? So pokazali zanimanje za izdelavo, mogoče nakup?

Odzivi na Trgu Ivana Roba so bili različni. Za nekatere je bilo to povsem nekaj novega, drugi so pokazali dobro poznavanje te starodavne tehnike. Sicer pa moji izdelki na prireditvi niso bili naprodaj, vendar se je vseeno nekaj ljudi zanimalo, kakšna bi bila cena, če bi jih prodal.

Kaj pa sploh daje vrednost mozaiku? Je to kakovost materiala, velikost, kaj drugega?

Vrednost mu daje predvsem edinstvenost, lahko rečeva neponovljivost in večnost izdelka, seveda pa na ceno vpliva tudi zahtevnost izdelave, material, kje je mozaik postavljen, velikost, detajli, ...

V poletnih mesecih pripravljate razstavo tudi v Mladinskem centru v Vrtojbi. Nam lahko zaupate, kaj bomo lahko videli tam? Se obeta kaj prav posebnega?

Res je. Razstavo pripravljam v sodelovanju s kolegico Jeleno Uršič, kjer bom predstavil nekaj novih in nekaj starih mozaikov, Jelena pa olja na platnu starih slovanskih božanstev. Zame osebno bo ta razstava gotovo nekaj posebnega, ker bo to moja prva razstava v takšnem obsegu in jo bova organizirala sama. Potrudila se bova ustvariti zanimiv ambient, ki bo, upava, privabil številne obiskovalce.

Svoje znanje bi radi prenesli tudi na druge. Razmišljate o delavnici, ki bi sodelujoče seznanila z

osnovami izdelave mozaika. Kdaj in kje jo lahko pričakujemo?

Na moji spletni strani in na mojem blogu so na voljo vse informacije glede izvedbe delavnic, zainteresirani pa me lahko tudi osebno pokličejo ali mi pišejo. Skupaj bomo sestavili skupino in se dogovorili za termin.

In še za konec: obstaja v vaši zbirki mozaik, ki preprosto rečeno – nima cene?

Pravzaprav sta to dva mozaika. Prvi se imenuje "Začetek" – to je rimski mozaik, izdelan iz kamnitih kockic, drugega pa sem poimenoval "Volka" in je izdelan iz keramike. Čeprav nista tehnično dovršena, sta to moja prva dva mozaika, ki sem ju oblikoval in zato nimata cene.

Barbara Skorjanc

Več o Marku Bizjaku in izdelavi mozaikov najdete na:

www.bizoartmozaiki.com

Radoš S. Simsič – iz ljubezni do motokrosa postal inovator

Kot Terenski, mehanik z mobilno delavnico za popravilo tovornih vozil na terenu, se je moral znajti v vsaki situaciji. Te situacije so mu predstavljale izziv in so mu prinesle veliko izkušenj. Kot velik ljubitelj motokrosa pa je veliko izkušenj pridobil na pisti in kasneje v domači delavnici. Vse to je pripomoglo k temu, da je Radoš S. Simsič danes inovator, ki je patentiral svoj izum, T Clutch.

Po poklicu si mehanik. Meniš, da si s tem poklicem pridobil kakšno izkušnjo več?

Seveda, kot mehanik dobro poznam delovanje vsakega motorja, poleg tega me moj poklic veseli in postavlja pred izzive, da pridem stvarem do konca. No, to je tudi moj značaj. Predvsem pa sem se kot Terenski, mehanik z mobilno delavnico za popravila na cesti, navadil najti rešitev za skoraj vsak problem. Improvizacija, iznajdljivost, spretnost in poznavanje materialov so v veliko

pomoč, ko sredi ničesar popravljáš vozilo in se lahko zaneses samo nase. Izkušenj sem pridobil za dve življenji, ker pa nimam dveh življenj, jih bom uporabil pri razvoju inovativnih delov za motorje.

Kaj pa ljubiteljsko, s čim se ukvarjaš? Kateri je tvoj najljubši šport? Misliš, da ti je tudi ta šport prinesel kakšno dodatno izkušnjo?

Motokros je že dolgo moja ljubezen. Rad se zapodim po pisti, se zaprašim ali povaljam v blatu, da potem dve uri čistim motor in sebe. Ko si na

motorju, ko si od njega odvisen, si zanj tudi odgovoren. Ni mi težko preživeti dolgih ur v delavnici, da kaj popravim, izboljšam, uredim. Da bi zaradi kake malenkosti, slabega šraufanja ali česa drugega, ostal za progo in gledal za drugimi – to pa res ne gre. Bi me bilo sram. Najbrž več šraufam, kot se vozim, kaj moremo. Nisem hitro zadovoljen, motor pa tudi ni nov.

Glede na to, da imaš toliko izkušenj, je prišlo do kakšnega sodelovanja s kakšnim podjetjem s področja motociklizma?

Do nekega sodelovanja s kakim podjetjem s področja motorizma še ni prišlo, vprašanje če bo, ker bi potem vse moral podrediti njihovim zahtevam, do zadnjega centa bi zbijali stroške, jaz pa hočem, da je vse, kar podpiše T Component, lepo in dobro narejeno. T Component so inovativni deli za motorje, ki je skupna blagovna znamka dveh podjetij, mojega in podjetja moje sestre. Če ne bi imel ekipe, ne bi še nikamor prišel. Vsak je tako povedal, sam ne zmoreš vsega, rabiš nekoga, da skrbi za promocijo, za prodajo, za uveljavitev blagovne znamke, ki je nova na tej sceni. Tako smo si razdelili delo, jaz pripravim inovacijo do prototipa, sestrino podjetje poskrbi za vse drugo. Tako se lahko posvečam novim idejam.

Kdaj se je porodila ideja o t. i. sklopki za vse?

Kar dolgo traja od takrat, ko opaziš nek problem – trdo sklopko motorja – do takrat, ko najdeš tudi rešitev. Tukaj mi prav pride to, kar mi drugače očitajo – moja trma. Sicer pa je T Clutch nastajala postopoma, na koncu sem ugotovil, da je uporabna za vse motorje in naprave, kjer sklopko upravljamo z žično vrvjo. In potem sem to univerzalnost samo še razvijal in dodeloval. Ideja je v tem, da je delovanje zanesljivo tudi pri velikih obremenitvah, da je potrebna manjša sila na ročico, po domače povedano, je sklopka mehkejša. Vsaka malenkost je pomembna, od protiprašne zaščite do aksialnega podajanja žične vrvi, ker to spet podaljša življenjsko dobo.

Nam lahko predstaviš svoj izum. Na čim bolj enostaven način, da bomo tudi predstavnice nežnejšega spola razumele, za kaj gre?

Da ne bi kdo zaspal že ob branju uradnega imena. Reče se mu hidravlično pomagalo z mehanizmom za hitro ročno nastavljanje zračnosti sklopke in nastavitvijo hoda batov za vsa enosledna vozila in delovne stroje, katerih sklopko upravljamo z žično vrvjo. Bistvo je v tem, da si lahko pred vožnjo prilagodiš hod bata glede na svoj način vožnje, med vožnjo pa dodajaš ali odvzemaš zračnost sklopke. Kdor ne vozi motorja, bo to težko razumel, ampak saj tudi ni treba. Važno, da deluje. Po domače pa je to spet manjša ali večja sila na ročico, kot komu ustreza. Zračnost sklopke pa preprečuje pregretje diskov sklopke med visokimi obrati na startu, kar se pozna že v prvem ovinku. No, tako vozimo vsaj mi, amaterji.

Izum si tudi patentiral. Obstaja kakšen podoben izdelek,

konkurenca, ...? Kakšna misliš, da je prihodnost T Clutch-a?

T Clutch je še tako mlad, da ima vso prihodnost pred seboj. Zaenkrat se še kdaj ukvarja s preteklostjo, ampak samo za to, da si zagotovi brezskrbno prihodnost. Seveda obstaja skoraj vse na tem svetu, točno to pa ne. Oziroma, sedaj že. Izdelana je predserija, ki smo jo predstavili na sejmu EICMA v Milanu novembra lani. Delamo na industrializaciji, pa ne za industrijo, ampak za izdelavo majhnih serij, ki jih bo mogoče nadzorovati. Sicer pa ima T Component več želez v ognju, začeli smo s prevlekami za sedla T Cover, v pripravi je T Clamp ... teh T-jev bo še veliko.

Radošu se zahvaljujemo za vse zanimive odgovore na naša vprašanja. Terenskemu želimo, da bi s svojo Trmo v življenju dosegel še veliko T-jev, skratka želimo mu vse "Ta nar Ta bujši".

Sara Krošelj

Učenci 4. a OŠ Ivana Roba smo konec decembra obiskali Biotehniško šolo v Šempetru pri Gorici, enoto Tehniškega šolskega centra Nova Gorica. Skupaj s strokovnim osebjem smo izpeljali dve zanimivi delavnici. Prva delavnica je bila kulinarična, druga pa izdelovanje novoletnih drobnarij. Učenci so spoznali pripravo testa in oblikovanje piškotov za decembrske praznike. Sami so gnetli, rezali, oblikovali testo in opazovali proces dela. Delo jim je bilo zanimivo. Ko so dobili njihov končni izdelek, so bili izredno veseli. Strokovni delavci so nam piškote in figurico iz testa zavili. Vsak učenec je odnesel domov lasten izdelek. Skozi to delavnico nam je bil predstavljen poklic slaščičarja.

V drugi delavnici smo iz odpadnega materiala izdelali novoletne zvezdice. Uporabili smo odpadne plastične vrečke. Pri tej delavnici smo spoznali pomen recikliranja odpadnega materiala, spoštovanje narave in skrb za čisto okolje našega planeta. *Haideja Černe, razredničarka 4. a*

8. januarja sta Krajevni odbor Vrtojba in Rajonski svet Štandrež pripravila tradicionalno baklado. Z odhodom ob 17. uri izpred Podružnične šole Vrtojba in s Trga Sv. Andreja v Štandrežu so se pohodniki, med katerimi je bil tudi župan Milan Turk, podali na okoli 4 km dolgo pot. Srečali so se na Jeremitišču, kjer so se podkrepili s slaščicami, ki so jih pripravile dekleta in žene Društva žena Vrtojba ter kuhanim vinom, čajem in klobasami, ki so jih ponudili Štandrežci. Ob pesmi in klepetu so se v množici zbranih tkale nove prijateljske vezi. Bilo je zelo lepo.

MPF

Zopet je minilo leto ... Spet in spet. Hitro minevajo, prehitro. Tolažimo se lahko, da imamo pred seboj cilje, ki jih uspemo v celoti uresničiti. Te cilje si zastavimo sami, po lastnem okusu. V decembru smo pripravili prednovoletno srečanje članov Športnega društva Mark, na katerega smo povabili tudi "oblast", pripravili smo kratek kulturni program in se "poveselili". Predstavile so se "Rože", ženski pevski zbor iz Nove Gorice, pele so in vmes duhovito besedičile. Poslušali pa smo tudi naše mlade soliste na instrumentih. Vsi izvajalci so bili prisrčno sprejeti. Do polnoči smo se kar dobro naplesali.

Izmenjali smo si vtise iz preteklega leta in zbirali predloge za obiske in pohode, ki nam bodo približali lepote naše deželice ter tudi tujih krajev. V letih druženja z nam sorodnimi dušami smo si nabrali lep kupček prijateljev, s katerimi ohranjamo pristne stike. Potem smo pripravili pohod po Panovcu, žal brez snega, ki smo ga bili deležni v dveh preteklih letih. Vse drugo je "klapalo", pri udeležencih smo opazili zadovoljstvo, ne bom rekel – srečo, in to nam, prirediteljem, veliko pomeni. To je spodbuda za nadaljevanje naše "misije", smeri, ki smo si jo zadali že pred toliko leti. Človek je družabno bitje, gibanje, razgovor in miselna zaposlitev pa pozitivno vplivajo na njegovo zdravje in svetlejši pogled na svet.

Naše društvo ima zgledne člane, ki se zavedajo, da nič ne pade samo z neba, pomagajo, kjer je treba in za skupno stvar tudi žrtvujejo svoj prosti čas. Hvala jim! *Silvo Kokot*

Pust je pregal zimo in tako ta ostaja zapisana kot zima, ki je po dolgih letih dosegla najnižje temperature, močno je zapihala tudi burja. Otrokom pa je kot spomin na hladno zimo vsekakor v srcu ostala predstava Ledeni Božič. Ne moremo pa trditi, da je tudi nanjo spomin hladen. Lahko bi rekli, da jim je predstava, ki jo je uprizorilo Društvo Kot v pravljici 18. decembra lani, ogrelo srčka in jih napolnilo s pozitivno energijo, tako da so se pogumno pognali v novo leto. Otroci so skupaj s skratki in Snežno vilo ogreli Božičkovo srce in izničili moč ledenega napoja zlobnega Gospoda Mraza. A priznajmo, tudi srce Gospoda Mraza na koncu predstave ni bilo več ledeno, saj nas je obdaril z najlepšimi snežinkami.

Nasmejani obrazki otrok in pozitivni odzivi publike v nabito polni Veliki dvorani Mladinskega centra v Vrtojbi, Kulturni dvorani v Šempetru in na oddelku Pediatrije Splošne bolnišnice dr. Franca Derganca so nam dali zagon, da bomo otroke razveseljevali z avtorskimi predstavami tudi v prihodnje in jim, kar je cilj našega društva, pričarali življenje kot v pravljici! *Sara Krošelj*

Športno društvo Mark je na letnem občnem zboru februarja letos ugotovilo popolno izvedbo programske zasnove za preteklo leto. Zbrani člani so pohvalili delo in prizadevanja vodstva ter za prihodnje dveletno obdobje ponovno potrdili dosedANJI sestav. Pohvalili so tudi sodelovanje z zunanjimi organizacijami: Občino Šempeter-Vrtojba, OŠ Ivana Roba in druge. *Silvo Kokot*

Foto: Melita Bubek

Vipava v svojem spodnjem toku ni le lena nižinska reka. Da je še kaj drugega, je dokazala, ko je lansko leto prestopila bregove in zalila marsikatero klet. To hudo uro s(m)o lahko spremljali vsi, v živo ali na ekranih. A redkim je bilo dano, da pogledajo tudi pod njeno gladino. Tokrat smo se potapljači Potapljaškega kluba Mehurček podali v reko Vipavo pri Renčah. Že pogled z mosta na reko je obetalo dobro vidljivost, ki je pogoj za prijeten potop. Ker je potapljanje v paru osnovno pravilo varnega potapljanja, smo se že pred vstopom v vodo razporedili v dva para - raziskovalno-moški ter radovedno-ženski par. Reka pod mostom v Renčah doseže globino dobrih šestih metrov. Hlodi in velike veje, ki jih tok odloži na tem ovinku reke Vipave, so dobro skrivališče za velike krape. Nekaj smo jih tudi srečali. Eni so bili prekriti z luskami, drugi pa popolnoma brez njih. Umaknili so se šele, ko smo jim prišli čisto blizu.

Kar naenkrat pa je mimo nas švignil ogromen vipavski som! Pohiteli smo za njim in tako srečali jato teh več kot meter velikih rib. Nekateri primerki so imeli tudi dobra dva metra. Somu, kot vsaki drugi ribi, naj bi temperatura določala biološki ritem. V zimski Vipavi, ko se temperatura vode spusti pod 4 °C, naj bi bilo njihovo gibanje upočasnjeno. Somi, ki smo jih srečali, so, prav nasprotno, veselo plavali eden čez drugega, se oddaljevali od jate in se spet približali. In sploh se niso ozirali na nas. Lahko smo se jih dotaknili, jih božali. Očitno smo ta dan imeli srečo in smo doživeli pravo "somje" dvorjenje in njihov ženitni ples. *Melita Bubek, Potapljaški klub Mehurček*

Močna burja, ki je v Vipavski dolini pihala že od začetka februarja, v občini Šempeter-Vrtojba ni povzročila večje škode, razen 11. februarja, ko smo gasilci PGD Šempeter pri Gorici opravili nekaj manjših intervencij. Odstranili smo podrto pločevinasto strešno kritino na skladišču PAMI v kompleksu nekdanjih Vozil, odstranili smo podrto drevo in pretrgan telefonski kabel na Markovi poti in visečo jekleno žico pri trgovini Hofer. V posredovanjih na območju občine Šempeter-Vrtojba je tega dne sodelovalo 12 pripadnikov PGD Šempeter pri Gorici, ki so skupno opravili 59 delovnih ur. *Matjaž Marušič*

24. januarja smo nekateri učenci 6. razreda OŠ Ivana Roba imeli prav poseben dan. Obiskali smo Radio Robin. Z mestnim avtobusom smo se odpeljali do Nove Gorice in se nato peš odpravili do Kromberka, kjer ima radio svoje prostore. Sprejela nas je prijazna novinarka Martina Kodelja, ki nam je pokazala studio in potek oddajanja. Z nami se je tudi v živo pogovarjala. Priznati moramo, da nas je bilo tega kar malce strah. Ni kar tako, da te slišijo po vsej Primorski. Izbrali smo si tudi glasbeno željo. Spoznali pa smo tudi ostale delavce radia in njihovo delo. Kar prehitro je naš čas obiska na radiu minil. Za vse je bil ta dan prijetno doživetje. Delo na radiu smo si predstavljali čisto drugače. Zahvalili smo se novinarki in se nato peš odpravili proti centru mesta in nato nazaj v šolo. *Sestošolci: Miranda, Rok, Mergim, Endris, Jasmin in Duško*

Foto: Melita Bubek

Tudi v Šempetru se je začelo razvijati čipkarstvo. V Centru za dnevne aktivnosti starejših se vsak torek popoldne zbere skupina zagnanih žensk, ki so začele gojiti to plemenito zvrst pod strokovnim vodstvom upokojene profesorice gospe Gabrijele Likar. V kratkem času, od jeseni 2010, so že tako napredovale, da bodo svoje izdelke predstavile na razstavi v centru, ki bo meseca aprila.

Začetki klekljanja na Slovenskem segajo v 17. stol. Pisni viri segajo v čas Valvasorja, ki poroča o klekljaricah iz Ljubljane. Kako je klekljanje prišlo v Idrijo, ni znano, verjetno so ga prinesle žene čeških in nemških rudarjev, ki so prišli delat v idrijski rudnik živega srebra. Znanje se je preneslo na domača dekleta in tako se je klekljanje širilo v bližnjo in daljno okolico. Podobno kot nakit je bila čipka vedno velika dragocenost. Pod spretnimi prsti šempetrskih klekljaric nastajajo unikatni izdelki v različnih tehnikah. *Šempetrske klekljarice*

10. februarja je v Coroninijevem dvorcu v Šempetru potekalo zanimivo predavanje z naslovom **Primorska omladina noče stati ob strani**, ki ga je organiziralo Zgodovinsko društvo za Severno Primorsko v sodelovanju z Občino Šempeter-Vrtojba. Predaval je dr. Tomaž Pavlin, doktor zgodovinskih znanosti in profesor na Fakulteti za šport, ki je večer podnaslovil Primorci in šport v Ljubljani 1920–1941. Slovenci se namreč niso zanimali samo za politiko. Tudi šport in rekreacija sta imela pomemben delež v posameznikovem vsakdanu. Na predavanju je predavatelj poudaril ta segment socialne zgodovine na primeru emigracije Primorcev po 1. svetovni vojni in sicer na primeru Ljubljane, kjer so izseljeni Primorci ustanovili uspešen športni klub Primorje. Dr. Pavlin je predstavil ta fascinanten primer uveljavitve prišlekov (marsikdo je bil tudi iz naših krajev) v novem kulturnem okolju, ki je bil hkrati tudi primer gradnje identitete in ohranjanja Primorstva vzporedno emigrantskim organizacijam. *MPF*

Foto: foto atelje Pavšič Zavavdlav

“Žive naj vsi narodi, ki hrepene dočakat dan, da koder sonce hodi, prepir iz sveta bo pregan ...”. Tako je zadonela slovenska himna iz grl braniškega Okteta Vrh na osrednji proslavi Občine Šempeter-Vrtojba, ki je potekala v Vrtojbi na predvečer slovenskega kulturnega praznika. Zbrane je nagovoril župan, mag. Milan Turk. “Lahko smo ponosni na našo jezikovno pestrost, bogastvo literarne zakladnice, živahnost gledališke umetnosti, filma, plesa, pestrost televizijske in radijske produkcije, upodablajoče umetnosti, domače in umetnostne obrti,” je povedal in poudaril, da je “kultura naša življenjska izbira, naša sopotnica in vodnica narodne samozavesti. Je nekaj, kar je človeku imanentno, a vendarle z vztrajnostjo privzgojeno in pridobljeno.” V nadaljevanju so kulturni program oblikovali pevci Okteta Vrh iz Branika, ki so za tokratno priložnost izbrali ljubezenske in domovinske pesmi ter z ubranim petjem navdušili zbrano občinstvo. *MPF*

Čeprav nam je letošnja zima kar krepko pokazala zobe, se članice Društva žena Vrtojba nismo preveč ozirale na to, temveč smo zavihale rokave in se kmalu po novem letu začele pripravljati na Pustovanje 2012. Kar petindvajset se nas je letos našemilo v kuharice in kuharje iz Gostilne pri pču, vodnjaku. Ne, da smo pregnali samo zimo, tudi lakoti smo se postavili po robu. Zagotovili smo, da bo v Vrtojbi vedno kaj za v lonec. Torej se lakote ni za bati. V soboto smo se udeležili pustovanja v Šempetru pri Gorici, v nedeljo pa smo sodelovale na povorki v Sovodnjah. Na pustni torek pa smo obiskale Vrtojbenke po dolgem in po čez. *Stanka Ferfolja*

Foto: foto atelje Pavšič Zavavdlav

o t u i n t a m

Sončna pustna sobota je na šempetrski trg privabila izjemno veliko obiskovalcev, ki so trg napolnili do zadnjega kotička. PUSTNO RAJANJE je bilo najprej namenjeno najmlajšim, otroke je zabaval animator Sten Vilar, vsaka otroška maska pa je, kot je običaj, prejela pustni krof in topel čaj.

Osrednje dogajanje se je začelo ob 15. uri s PUSTNIM SPREVODOM, ko so svojo izvirnost, domišljijo in ustvarjalnost pokazali odrasli. Na letošnjem pustu se je predstavilo kar 10 izvirnih pustnih skupin oz. vozov, ki jih je poleg številnih obiskovalcev budno spremljala tudi ocenjevalna komisija. Slednja je bila še posebej pozorna na izvirnost, ustvarjalnost, koreografijo, kakovost izdelave oblek in pustnega voza. Prvo mesto je tako dodelila novogoriško-šempetrskim gasilcem, ki so z nadčloveškimi napori vagon Slovenija vlekli za lokomotivo Merkozy Express, drugo nagrado je prejela najštevilčnejša, kar 80-članska skupina Barbik Kulturno umetniškega društva Šempeter z izjemno dodelano Barbie hiško, tretji pa so bili Orihowski Hmijti iz Turističnega društva Orehovlje. Ob koncu popoldanskega programa so trg obiskali tudi kurenti, ki so, kot kaže, za letos zimo pregnali.

Letošnji pust smo zaključili s **pustnim plesom v Športnem centru HIT**. Za Mega žur je poskrbela skupina **Kingston in DJ Lovro**. Ponudbo pustnega programa so naše občanke in občani, pa tudi širše goriško občinstvo, dobro sprejeli, saj je bila dvorana nabito polna. *Aleš Bajec*

Foto: Foto atelje Pavšič Zavodlav

Foto: Foto atelje Pavšič Zavodlav

Foto: Foto atelje Pavšič Zavodlav

Foto: Silvan Jogan

Foto: Foto atelje Pavšič Zavodlav

Foto: Maja Lancner

Foto: Foto atelje Pavšič Zavodlav

Foto: Foto atelje Pavšič Zavodlav

Priprave na pust so v Kulturno umetniškem društvu Šempeter začeli že v začetku novega leta. Skupinica, ki se je v zadnjih letih razširila v kar veliko skupino in se aktivno zbira že 22 let, je zavihala rokave ter začela s pripravo skupinske pustne maske. S pridom se držimo reka "Da bo debela repa in korenje, mora biti na pustni večer norenje" in tako, kot so naši "nonoti" prenesli tradicijo na nas, tudi mi danes skušamo ta običaj prenašati na mladi rod, kar nam odlično uspeva. V pripravah na letošnji pust se nam je pridružila kar velika skupina mladih in prevzela vso organizacijo v svoje roke. Čuti se mladostna zagnanost, ustvarjalnost, šaljivost in čut za lepoto, ki se odraža v neštetih urah prostovoljnega dela, krepki medsebojne odnose in samozaveš vsakega posameznika. Že v decembru smo začeli zbirati ideje, projekte, kroje, blago, glasbeno podlago, ... v začetku januarja pa so se začele že bolj konkretne priprave: izdelava pustnega voza z vsemi detajli, krojenje in šivanje oblek, na koncu pa je na vrsto prišla še koreografija in umetniška obdelava vsega skupaj.

Na pustno soboto se je naša skupina "Barbik" od najmlajše članice, ki je dopolnila dobrih 9 mesecev do najstarejšega člana, ki šteje 76 let, združila v veliko pustno rajanje, ki se je končalo v nedeljo zvečer v Sovodnjah že z novimi idejami za naslednje leto. Da se trud in energija pridnih rok izplača, dokazujejo tudi vsakoletni zavidljivi dosežki in letos ni bilo nič drugače – v Šempetru so naše Barbike zasedle drugo mesto, v Sovodnjah pa četrto.

Klavdija Bizjak in Julijana Batič

o t u i t a m

Malčki se vedno razveselijo obiska potujoče knjižnice.

Bibliobus – potujoča knjižnica

Tokrat začnimo z našimi najmlajšimi obiskovalci. Zavedamo se, kako pomembno je, da otroci spoznavajo knjige, primerne njihovi starosti, in da redno obiskovanje knjižnice postane del njihovega vsakdanjika. Zato naše cicibane pričakujemo v pravljčni sobi – vsak torek ob 17. uri. Z urami pravljič otroke popeljemo v domišljjski svet, jih navajamo na kasnejše branje, pomagamo razvijati njihovo domišljijo in bogatiti besedni zaklad. Tudi ure pravljič so otroku priprava na kasnejše učno obdobje, kjer bo knjiga njegova redna spremljevalka. Ure pravljič pa včasih spremljajo tudi različne delavnice.

Veliko otrok obiskuje potujočo knjižnico. V občini Šempeter-Vrtojba bibliobus vsak mesec obišče tri vrtce: vrtca Mavrica in Žarek v Šempetru ter vrtec Sonček v Vrtojbi. Otroci si izposojajo knjižno gradivo, sodelujejo pri barvanju pobarvanke, starejši rešijo uganko, okrasijo bibliobus s svojimi izdelki in seveda – vedno znova se razveselijo pravljič; zvedave otroške oči opazujejo knjige, male dlani pa hitijo božati kožuščke severnih medvedov. Sprašujejo, se čudijo in pravljič doživljajo, kot bi se dogajala prav tam – tako je na majhnih obrazkih zaznati nevarnost, veselje, strah ... Poleg vrtičkarjev so redni obiskovalci bibliobusa osnovnošolci iz šole v Vrtojbi.

Otroci tako predstavljajo več kot polovico vseh članov, obiskovalcev bibliobusa, v občini. Pridnih mladih bralcev pa ne bi bilo brez zvestih in vztrajnih vzgojiteljic ter učiteljic, ki znajo otrokom približati knjigo in skupaj s starši privzgojiti čut zanj. Številni odrasli bralci nas pričakajo na Iskri, ki jo obiščemo dvakrat mesečno, več pa bi si jih želeli na izposojevališču v Šempetru ter Vrtojbi. Svoje bralce obiskujemo po rednem letnem razporedu – v obliki letaka je dostopen na bibliobusu ali v centralni knjižnici v Novi Gorici, lahko pa ga preverite tudi na spletni strani Goriške knjižnice (www.ng.sik.si).

*Urška Magajne in Polonca Kavčič,
Goriška knjižnica Franceta Bevka*

Delavnice osnov računalništva “Z nami po znanje”

V Goriški knjižnici smo se po uspešno izpeljanem jesenskem izobraževalnem projektu Simbioz@odločili, da z izobraževanjem nadaljujemo. Tako smo pod skupnim imenom Z nami po znanje združili tri delavnice: **Spoznajte računalnik in Word (urejevalnik besedila), Internet in elektronska pošta ter Poiščite knjigo – predstavitev COBISS/OPAC-a, elektronskega kataloga za iskanje gradiva in informacij.** Prva dva tečaja sta bila namenjena odraslim in starejšim odraslim (upokojemcem), ki pravzaprav nikoli niso uporabljali računalnika (ali zelo redko) in jim tako primanjkuje osnovnega znanja o računalniku, elektronski pošti in urejevalniku besedil (Word). Tečaj Poiščimo knjigo pa je primeren za tiste, ki so že večji uporabe računalnika in operacijskega sistema Microsoft Windows XP ter se želijo naučiti samostojnega iskanja gradiva.

Brezplačne delavnice, ki potekajo še do konca meseca marca, bodo **ponovno odprle svoja vrata novembra**. Zato vabljeni vsi, ki se delavnic tokrat niste uspeli udeležiti.

*Polonca Kavčič,
Goriška knjižnica Franceta Bevka*

Foto: Arhiv Goriške knjižnice

Stari ko zemlja, kakšnih petinštirideset

Predstava, ki spodbuja medgeneracijsko sodelovanje!

V Slovenskem narodnem gledališču Nova Gorica je februarja doživela premiero jedka komedija **Stari ko zemlja, kakšnih petinštirideset** (Really Old, Like Forty Five, 2010), angleške dramatičarke Tamsin Oglesby. Besedilo, ki je sicer postavljeno v bližnjo prihodnost, se brez slepomišljenja sooča z našimi zadregami in strahovi ob staranju in starosti. Izpostavlja dvojen problem: "Ne le, da imamo preveč starih ljudi, temveč se je v zadnjih petih letih tudi podvojilo število otrok in mladostnikov do šestnajstega leta, za katere skrbi le eden ali sploh nobeden od staršev." Bizarne ideje vladnih uslužbencev sprožijo niz črnohumornih situacij, ki razgaljajo družbo, v kateri državni pragmatizem po desni prehiteva človečnost. Ob predstavi v režiji Vinka Möderndorferja se ni moč izogniti tudi razmisleku o aktualnih domačih ukrepih (pokojninski reformi), ki naj bi prinesli ustrezne finančne učinke za izhod iz krize.

Ker predstava želi odpreti javni dialog o vlogi seniorjev v današnji družbi, o njihovem aktivnem vključevanju v družbo in hkrati

želi spodbujati medgeneracijsko sodelovanje, je gledališče pripravilo nekaj akcij, med njimi tudi:

- v sodelovanju z **Društvom Univerza za tretje življenjsko obdobje Nova Gorica** je 2. marca v gledališču potekal pogovor s člani društva in še z nekaterimi drugimi starejšimi, z igralko Miro Lampe Vujičić, ki v uprizoritvi igra glavno vlogo ostarele ženske z alzheimerjevo boleznijo. Pogovarjali smo se o vlogi seniorjev v današnji družbi in o njihovem aktivnem vključevanju v družbo.
- Ker gledališče želi, da predstava spodbuja medgeneracijsko sodelovanje, smo pripravili **akcijo brezplačnih vstopnic** za gledalce, ki s seboj na predstavo pripeljejo pripadnika "nasprotno" generacije.

Ana Kržišnik

Mira Lampe Vujičić in Teja Glažar v uprizoritvi *Stari ko zemlja, kakšnih petinštirideset*.

Foto: Foto atelje Pavšič Zavodlav

Naša dediščina v Dnevnem centru ŠENT

V Dnevnem centru ŠENT v Šempetru poteka od 1. marca letos delavnica z naslovom »Naša dediščina«, delavnica ročnih ljudskih del po letnih časih, s katero se želimo spomniti starih običajev, šeg in navad. Pod vodstvom uni. dipl. etnologinje in kulturne antropologinje Marjete Malešič, ki ima bogato znanje s tega področja, se bomo vrnili petdeset, sto in več let nazaj. Obiskovalec bo spoznal stare veščine, se v njih sam preizkusil ter si tako pridobil novo znanje in izkušnje.

Naša prva delavnica je potekala v znamenju praznika Gregorjevo, za katerega so naše babice govorile, da se takrat ptički ženijo. Stari običaj namreč pravi, da so se dekleta nekoč na Gregorjevo ozirala v nebo. Prva ptica, ki jo je dekle videlo, je naznanila, kakšen bo njen mož. V nekaterih delavskih in obrtniških krajih v Sloveniji pa so na predvečer Gregorjevega spuščali razsvetljene barčice "gregorčke" v potoke in se tako veselili, da s prihodom pomladi pri delu ne bodo več potrebovali luči.

Etnologinja Marjeta Malešič nas je tako popeljala v omenjeni čas s prepevanjem ljudskih pesmi. Med obujanjem starega običaja smo ustvarjali ladjice »gregorčke« iz stiroporja in lesa, v katere smo dali čajne svečke. Skupaj jih bomo spuščali v vodo in tako pozdravili prihod sonca in pomladi. Na naslednji delavnici pa se bomo vneto začeli pripravljati na Veliko noč in pisane pirhe.

Delavnica »Naša dediščina« poteka vsak četrtek ob 10. uri v prostorih Dnevnega centra ŠENT. Je brezplačna in namenjena vsem starostnim skupinam. Pristrčno vabljeni!

Margerita Humar, uni. dipl. soc. del.

Mirujoči promet v občini

Pri nadzoru mirujočega prometa občinski redarji zaznavajo precej kršitev, povezanih z nepravilnim parkiranjem na prostorih za invalide, pločnikih in mestih, ki niso namenjeni parkiranju in sicer intervencijskih poteh in avtobusnih postajališčih. Največ kršitev je na avtobusni postaji v centru Šempetra, kjer veliko voznikov za kratek čas ustavi oziroma parkira vozilo. To kratkotrajno parkiranje ogroža varnost potnikov in promet, predvsem takrat, ko pripelje avtobus. Na prostorih za invalide, predvsem pri trgovini Mercator in Eurospin v Šempetru, so velikokrat parkirana vozila, ki nimajo parkirne karte za invalide. Opažamo tudi nepravilno parkiranje na intervencijskih poteh, še posebej pri Manufakturi v Šempetru. Občanom predlagamo, da pravilno parkirajo svoja vozila, lahko tudi nekaj dlje od centra v modre cone, ki so za 90 minut še vedno brezplačne.

Občina je obnovila **Trg Ivana Roba**, kjer je s prometnim znakom označeno območje umirjenega prometa. **V tem območju velja omejitev hitrosti 10 km/h, pešci pa imajo prednost pri prečkanju ceste pred vozili.** V območju umirjenega prometa je dovoljeno ustavljanje oziroma parkiranje samo tam, kjer je izrecno dovoljeno s predpisano prometno signalizacijo.

Občanom predlagamo, da pravilno parkirajo svoja vozila in tako zagotovijo večjo prometno varnost ter se izognejo plačilu glob.

Tadej Mori,
vodja Medobčinske uprave

Dan civilne zaščite 2012

Regijski kondicijski pohod
in prikaz usposobljenosti
društev, ki so v sestavi
enot civilne zaščite.

V petek, 9. marca, smo obeležili svetovni dan civilne zaščite, ki ga sicer praznujemo 1. marca, ko je bila z namenom pospeševanja varstva pred naravnimi in civilizacijskimi nesrečami leta 1972 ustanovljena Mednarodna organizacija Civilne zaščite – ICDO. Od 1995 leta dalje organiziramo srečanje po občinah. V občini Šempeter-Vrtojba smo tako srečanja sedaj organizirali v letih 2000 in 2005. Po sedmih letih je bila tako ponovno vrsta na nas. V tem okviru smo organizirali regijski kondicijski pohod po občini Šempeter-Vrtojba in prikaz usposobljenosti društev, ki so v sestavi enot civilne zaščite. Letos smo s to prireditvijo povezali vse štabe civilnih zaščit, tudi tokrat v Severnoprimorski regiji, povezali pa smo se tudi s civilno zaščito iz sosednje Gorice (Italija), katere predstavniki so prvič tudi aktivno sodelovali pri organizaciji pohoda in predstavitvi dejavnosti na njihovi strani meje.

Pri izvajanju vaj in predstavitvi opreme so poleg **CZ Občine Šempeter-Vrtojba** sodelovali še **Društvo reševalnih psov Nova Gorica**, **Radioamaterji Burja – Šempeter**, **Športno društvo Mark**, **PGD Šempeter**, **PGD Nova Gorica**, **Gasilski zavod Nova Gorica**, **Rdeči križ Slovenije – OZ Nova Gorica**, **CZ Nova Gorica**, **CZ Renče-Vogrsko PMP enota** in **CZ Gorica, Italija**.

Petkova obeležitev svetovnega dneva civilne zaščite je imela tako poleg samega druženja tri cilje: kondicijsko usposabljanje pripadnikov civilne zaščite, medsebojno spoznavanje in izmenjava izkušenj. Tovrstna srečanja so namreč priložnost, da poudarimo pomen pripravljenosti

na izjemne situacije, ki lahko vsak hip kjerkoli na svetu, na ožjih ali širših območjih, ogrozijo življenja ljudi ter uničijo njihovo imetje. Uspešnost reševalnih akcij pa zagotavljajo poleg dobre opreme in strokovnega znanja tudi dobro medsebojno poznavanje, izkušnje in vključenost lokalnega prebivalstva.

*Stanislav Črvič,
poveljnik civilne zaščite*

Vajo in svojo usposobljenost so prikazali tudi gasilci iz PGD Šempeter in Nova Gorica.

Z reševalnimi psi je marsikatero reševanje lažje in uspešnejše.

CZ iz sosednje Gorice je prvič aktivno sodelovala tudi pri organizaciji.

Varno na motorju

Pomlad prinese prebujenje tudi motoristom, saj predstavlja začetek njihove sezone, ki bo trajala tja do pozne jeseni. Marsikdo si lahko ob tem času omisli svoj prvi motor, zato jim kakšen nasvet o zmerni uporabi tega vozila ne bo odveč.

Motorno kolo je zelo dinamično, okretno, močno in vznemirljivo vozilo, ki svojemu lastniku podari izreden občutek svobode in zadovoljstva. Hkrati s tem se moramo zavedati, da smo kot motoristi zelo ranljivi, saj ob nesrečah nimamo na voljo zaščit, ki jih imajo štirikolesna vozila. Previdnost in varnost pri uporabi motorja sta najvišji prioriteti.

Prvo, zlato pravilo, varnosti pri uporabi motornega kolesa na cesti je: **„Upošteвайте, da ste nevidni in da so vsi ostali udeleženci v prometu pijani,”** kot je dejal Neil Peart, znani kanadski glasbenik in izkušen motorist. Ravno zato, ker ste kot motoristi tako ranljivi, morate biti na cesti veliko bolj zbrani in razmišljati tudi namesto drugih voznikov. Pri trku motorista in avtomobila jo lahko slednji odnese samo s prasko na pločevini, motoristu pa je v takem primeru padec skoraj neobhoden.

Čelada, ki stane 50 EUR in tista, ki stane 1.000 EUR, sta si na zunaj zelo podobni, njuna razlika pa se pokaže ob nesreči.

Primerna oprema je zelo pomembna pri varnosti motorista, zato se predhodno dobro pozanimajte kaj potrebujete in katere stopnje kvalitete, ne samo čelade, ampak tudi obleke, obutve, rokavic, ščitnikov in ostalega.

Največ padcem botruje spolzka cesta, naj si bo to zaradi peska na asfaltu, olja ali vode. **Domišljajte si, da se za vsakim ovinkom nahaja del spolzkega cestišča**, in temu primerno prilagodite hitrost in pozornost. Ravno tako je sredina voznega pasu najbolj umazana, tako s peskom, kot oljem. Skrajni tretjini tega pasu sta čistejši in bolj suhi zaradi tirnic avtomobilskih koles. Držite se torej leve ali desne tretjine svojega voznega pasu, raje kot sredine.

Alkohol in motor ne gresta skupaj. Nikoli! Kozarec viskija ali pive se prileže po dnevu na motorju, ampak samo po tem, ko ste le-tega že parkirali in ga tisti dan ne boste več uporabljali.

Na spletu lahko dobite na desetine uporabnih nasvetov za boljšo varnost in kvaliteto vožnje z motorjem. Poiščite jih in jim posvetite nekaj svojega časa. Nikoli ne veste kateri trik ali nasvet vas bo rešil pred nezgodo.

Prijetno, srečno in predvsem varno sezono 2012.

Blaž Erzetič

Napoved razpisa za kmetijstvo 2012 - Javni razpis za sofinanciranje programov in investicij v kmetijstvu na območju občine Šempeter-Vrtojba za leto 2012

Z namenom spodbuditi razvoj kmetijstva v Občini Šempeter-Vrtojba, spodbuditi kmetijske pridelovalce za investiranje v posodabljanje kmetij in urejanje kmetijskih zemljišč ter z namenom spodbuditi delovanje društev na področju kmetijstva v Občini Šempeter-Vrtojba, bo naša Občina tudi v letu 2012 objavila **Javni razpis za sofinanciranje programov in investicij v kmetijstvu na območju občine Šempeter-Vrtojba za leto 2012**. Na razpis se bodo lahko prijavili:

- pravne in fizične osebe (kmetijska gospodarstva), ki se ukvarjajo s kmetijsko dejavnostjo ali so registrirani za izvajanje tehnične pomoči v kmetijstvu in ki prijavljajo na razpis program ali investicijo, ki se izvaja oziroma se bo izvedla na območju občine Šempeter-Vrtojba.

- registrirana stanovska in interesna društva, javni zavodi, združenja in zveze ter zavodi in šole, ki delujejo na področju kmetijstva, gozdarstva in prehrane in prijavljajo na razpis projekt (program, investicijo), ki se izvaja ali se bo izvedla na območju občine Šempeter-Vrtojba.

Razpis bo Občina Šempeter-Vrtojba objavila predvidoma v mesecu aprilu. Razpisna dokumentacija bo objavljena na oglasni deski ter spletni strani občine: www.sempeter-vrtojba.si in v Uradnem listu Republike Slovenije. Za dodatne informacije se lahko obrnete tudi na naslov: nina.fiorelli@sempeter-vrtojba.si.

Vsi zainteresirani upravičenci vabljeni k prijavi.

Nina Fiorelli

Pridelava vrtnin v občini Šempeter- Vrtojba

Obseg in oblika pridelave vrtnin sta v Sloveniji določena z razpoložljivim prostorom za gojenje, z znanjem gojiteljev, z ekološkimi razmerami območja in organizacijo trženja. V svetu je z vrtninami posejanih okrog 16 milijonov hektarjev; v Sloveniji gojimo vrtnine na 10.000 ha površin skupaj z vrtičkarji, od tega je za tržno pridelovanje namenjenih 3.600 ha z 2.400 gojitelji vrtnin. Čistih vrtnarskih kmetij je le 650, ostale so mešane kmetije.

V programih intenziviranja kmetijske pridelave z uvajanjem namakanja je predvideno, da bi lahko gojili vrtnine za trg na 11.000 ha. Potrebe po vrtninah se v Sloveniji gibljejo okrog 150.000 ton; od tega je še vedno približno 70 % vrtnin pokritih iz uvoza. Glede na naravne danosti je možno pokrite potreb z vrtninami do 90 %, 10 % potrebnih količin vrtnin pa bo potrebno še vedno uvoziti zaradi ekonomske neupravičenosti pridelovanja toplotno zahtevnejših vrtnin v nesezonskem obdobju. Če bomo znali pravilno izkoristiti namakanje kmetijskih površin, bo prišlo do povečanja ponudbe vrtnin v sezonskem obdobju. Za večji obseg pridelave bo treba iskati nova tržišča in programe pridelovanja. Območje bi s pravim pristopom k organizaciji pridelave in ustrezni infrastrukturi (rastlinjaki, odkupne postaje,

hladilnice) lahko pridobilo možnosti za zaposlovanje v panogi (najmanj 100 na novo zaposlenih). Vsekakor pa se mora občina vključevati v širši prostor na Goriški ravnini in voditi skupno politiko s sosednjimi občinami.

Gojenje vrtnin je v kmetijsko naprednih državah intenzivna kmetijska panoga in temu posledično tudi velik porabnik pesticidov. Zaradi vedno večje osveščenosti in višje življenjske ravni porabnikov, se povečujejo potrebe po oskrbi trga z varno hrano z možnostjo sledljivosti; v zadnjem času pa ima večjo dodano vrednost hrana – sveža zelenjava, pridelana na območju, kjer živimo, po načelu “iz vrta na krožnik”. Nekateri vrtnarji poskušajo zadovoljiti tržne zahteve tako, da so se preusmerili v integrirano in ekološko pridelovanje. V ta proces se je vključila tudi država z večjo tržno in okoljsko naravnostjo, po zahtevah pravnega reda EU.

V občini Šempeter-Vrtojba, ki je pod vplivom sredozemskega podnebja (povprečna letna temperatura 12–13 °C in v rasti dobi s seštevkom povprečnih temperatur nad 5 °C, ki znaša 2989 °C), so omogočeni relativno ugodni pogoji tudi za zahtevnejše kulture. Na območju občine je vrtnarska pridelava ljubiteljska in pridobitniška – tržna. Glede na možnosti je zadnja premalo razvita. Že pred leti je bila izdelana študija, ki podrobneje določa mikrolokacije in tipologijo zavarovanih prostorov za intenziviranje pridelave v izmeri 97,57 ha (Praprotno, opuščena gramoznica Beskovec, Zavinje, Na placu, Pri pilu, Vrtojbensko polje, Ograda, V klancu, Dolnja Vrtojba, Šempetrsko polje, Biljenski griči in Frata).

Dr. Marinka
Osvald

Še nekaj tednov nas loči od Velike noči. Da bodo prazniki še slajši kot običajno, nam je predsednica Društva žena Vrtojba, gospa Stanka Ferfolja, zaupala recept za potico. Prepričani smo, da je odličen!

Vrtejbnska potica

Testo:

70 dkg moke
60 g kvasa
2 dl mleka
15 dkg sladkorja
15 dkg masla
6 rumenjakov
1 vanilin sladkor
Sol
Rum
Limonina lupinica

Nadev:

60 dkg mletih orehov
5 dkg medu
20 dkg sladkorja
10 dkg masla
1 dl sladke smetane
1 vanilin sladkor
Rum
Limonina lupinica
6 beljakev

Priprava testa:

Iz 0,5 dl mleka, kvasa, žlice moke in žlice sladkorja pripravimo kvasec. Pustimo ga na toplem, da vzhaja.

V večjo posodo presejemo moko in vanjo naredimo jamico, v katero vlijemo kvasec, dodamo, rumenjake, sladkor, limonino lupinico, rum, sol in stopljeno maslo. Med mešanjem dodajamo toplo mleko ter zamesimo gladko testo toliko časa, da odstopi od posode. Testo pustimo na toplem, da vzhaja. Med tem časom pripravimo nadev.

Priprava nadeva:

V ponvi raztopimo maslo, dodamo med, sladkor, vanilin sladkor, limonino lupinico, mlete orehe, rum, sladko smetano in stepene beljake, da postane masa bolj rahla. Testo na tanko razvaljamo in namažemo z nadevom. Tesno zavijemo, položimo v pekač za peko in z vilicami prebodemo povrhnjico. Pustimo na toplem, da vzhaja. Ko se masa podvoji, jo premažemo z mešanico jajca in mleka in damo v peč. Pečemo 50 minut pri 190 °C.

Stotnik Gustav von Sonnewend

Poveljnik, ki je med 1. svetovno vojno branil Markov hrib nad Šempetrom in za kar je dobil viteški križec reda Marije Terezije.

Gustav Sonnewend, junak hriba sv. Marka nad Šempetrom.

Stotnik Gustav von Sonnewend (1885–1960), sin judovskega vojaškega zdravnika, se je odlikoval v naših krajih med deseto soško ofenzivo spomladi 1917. Najverjetneje zaradi boljših možnosti pri vojaški karieri je že njegov oče prestopil v rimokatoliško vero. Odražal je vso zapleteno stvarnost podonavske monarhije. Rojen v bukovinskem mestu Černovice (Czernowitz) je večino svojega častniškega staža preživel v Avstrijskem Primorju.

Po nižji srednji šoli se je vpisal v pehotno kadetsko šolo v Trstu, ki jo je leta 1904 končal kot kadet-častniški namestnik v pehotnem polku št. 7 (IR7). Konec leta 1906 je napredoval v poročnika. Leta 1911 je bil premeščen v pehotni polk št. 72 (IR72) v Bosni, kjer je bil postavljen za nadporočnika. Sonnewend je po končanem telegrafskem tečaju do začetka prve svetovne vojne služil kot telegrafski častnik II. bataljona IR72, razporejenega v Boki Kotorski.

Ob začetku 1. svetovne vojne je Sonnewend poveljeval telefonskemu oddelku 4. gorske brigade. Sodeloval je v ofenzivi proti Srbiji, kjer je bil

tudi ranjen. Od decembra 1914 do maja 1915 je bil referent za telegrafijo v "Poveljstvu balkanskih sil", nato pa armadni načelnik za telegrafijo za Bosno, Hercegovino in Dalmacijo. Po napredovanju v stotnika je 15. oktobra 1915 prevzel poveljstvo v 4. bataljonu 39. črnovojniškega pehotnega polka (K.k. LsB IV/39), ki so ga v glavnem sestavljali dunajski veterani. S to enoto je ostal do konca vojne. Omenjeni črnovojniški bataljon je sodeloval pri osvajanju Srbije in Črne Gore, ob koncu maja 1916 pa je prispel na soško fronto. Največjo slavo sta mu prinesla uspešen protinapad in obramba hriba Sv. Marka nad Šempetrom pri Gorici v prvih junijskih dneh leta 1917.

Ob koncu maja 1917 so Italijani silovito napadali na goriškem odseku soške fronte in zavzeli ključno obrambno koto – vzpetino Sv. Marka (227 m). Nujno jih je bilo potrebno pregnati, saj bi drugače iz te pomembne višinske točke nemoteno opazovali in streljali po zadnji avstro-ogrski obrambni črti. Za to nalogo se je Sonnewend s svojim bataljonom prostovoljno prijavil v poveljstvu 58. divizije.

V noči iz 2. na 3. junij 1917 je Sonnewend izvršil planirani napad na vzpetino, pol kilometra severno od vršne kote. Napad se je uspešno končal v jutranjih urah. Italijani so, razen izgubljenega položaja, ki so ga že začeli utrjevati, imeli precej mrtvih in ranjenih vojakov, zajetih pa je bilo tudi 10 častnikov in 500 vojakov. Poznejše osvajanje položajev

na Sv. Marku bi bilo možno samo ob podpori mnogo močnejših sil in z velikimi izgubami, ker 58. pehotna divizija razen Sonnewendovega bataljona ni imela drugih rezerv. Z akcijo stotnika Sonnewenda je bil ohranjen najpomembnejši obrambni odsek XVI. avstro-ogrskega korpusa.

"Oddelki stotnika Sonnewenda so vrgli pri Sv. Marku pri Gorici sovražnika s krepkim sunkom iz njegovega najspredejšega jarka. Pustil nam je 10 častnikov, 500 mož in 4 strojne puške." (Slovenec, 4. junij 1917, Avstrijsko uradno poročilo)

Stotnik Sonnewend je za svoje zasluge prejel najvišje odlikovanje v avstro-ogrski vojski, Viteški križec reda Marije Terezije. Po vojni je vstopil v novo vojsko Republike Avstrije in dosegel čin polkovnika. Po anšlusu leta 1938 so ga nacisti zaradi judovstva vrgli iz vojske, preganjanja in smrti ga je rešilo le visoko odlikovanje iz prve svetovne vojne. Tega so celo nacisti priznavali kot izjemo pri preganjanju Judov. Niso pa priznavali njegovega odrekanja judovski veri, kajti nacistični nuernberški zakoni so iskali rasni izvor judovstva, ki mu Sonnewend ni mogel ubežati. Vojno je tako preživel v nekakšen hišnem priporu na Dunaju. Ob koncu spopadov v Evropi je bil eden redkih vojakov judovskega rodu iz nekdanje habsburške monarhije, ki je preživel nacistični holokavst.

Renato Podbersič ml.

Italijansko bombardiranje avstro-ogrskih položajev nad Šempetrom leta 1917 (Hrani Društvo soška fronta Nova Gorica).

“Naša dediščina”, delavnice ročnih ljudskih del po letnih časih
Vodi Marjeta Malešič, uni.
dipl. etnologinja in kulturna antropologinja.
Vsak četrtek od 10.00 do 11.30
Dnevni center ŠENT
Dnevni center ŠENT

MAREC

21. marec, 20.00
24ur, gledališka predstava, sodobna drama
SNG Nova Gorica
SNG Nova Gorica

22. marec, 18.00
Moč pozitivnega mišljenja, predavanje mag. Andreja Debeljaka
Vstopnine ni
Velika sejna dvorana Mestne občine Nova Gorica
Društvo tiroidnih bolnikov Primorske
“Svetilnik”

22. marec, 18.00
Stari ko zemlja, kakšnih petinštirideset, gledališka predstava
SNG Nova Gorica
SNG Nova Gorica

24. marec, 9.00
Očistimo Slovenijo 2012
Vseslovenska prostovoljna čistilna akcija
Šempeter – pri Gasilskem domu Vrtojba – za stavbo Krajevnega odbora
Ekologi brez meja in Turistično društvo Občine Šempeter-Vrtojba

24. marec, 19.00
Materinski dan
Velika dvorana Mladinskega centra Vrtojba
Društvo žena Vrtojba

25. marec, 19.00
Materinski dan
Kulturna dvorana Šempeter pri Gorici
Društvo žena in deklet Šempeter

28. marec, 20.00
24ur, gledališka predstava, sodobna drama
SNG Nova Gorica
SNG Nova Gorica

APRIL

4. april, 18.00
Območna revija plesnih skupin Goriške - Plesni utrinki 2012
Kulturna dvorana Šempeter
JSKD Nova Gorica in Klub Terpsihora

6. april, 10.00–18.00
Odjem in prodaja rabljenih oblačil v sklopu akcije Re:generacija
Šempeter (na stojnici pred prodajalno Manufaktura)
ŠENT, Manufaktura, d. d.,
Komunala, d. d.

8. april, 8.00
GRIČI XC 2012, gorska kolesarska dirka
Vrtojbensko Biljenski griči
DEŠ FLEŠ gorsko kolesarska sekcija društva DEŠ iz Vrtojbe

12. april, 20.15
Oči in ušesa boga – videonadzor Sudana, dokumentarni film
Režija: Tomo Križnar
Celoten izkupiček od prodanih vstopnic je namenjen ustanovi Toma Križnarja za njegova nadaljna prizadevanja v Sudanu in Afriki.
Mala dvorana Kulturnega doma Nova Gorica
Kulturni dom Nova Gorica

14. april
Po poti devetih kalov
Izlet, primeren za osnovnošolske otroke, pohod po krožni poti naravne in kulturne dediščine v okolici vasi Kobjeglava in Tupelče
Več informacij o pohodu od 1. aprila dalje na T: 05 30 23 030 ali na e-pošti:
planinskod.novagorica@siol.net
Mladinski odsek PD Nova Gorica

16. april, 20.15
Vladimir Viardó, klavir (Rusija/ZDA)
Aleksandra Pavlovič, klavir
Velika dvorana Kulturnega doma Nova Gorica
Kulturni dom Nova Gorica

22. april
Pohod: Pekel – Borovnica pri Vrhniki
Srednje zahteven pohod (5 ur)
Prevoz z avtobusom: odhod iz avtobusne postaje Nova Gorica ob 7.00, iz Šempetra ob 7.15.
Prijave do 18. aprila: 05 303 10 12 (Silvo)
Športno društvo Mark Šempeter

26. april, 20.00
Tradicionalno kresovanje v čast dneva upora proti okupatorju
Sv. Ot
Krajevna odbora Zveze borcev za vrednote NOB Šempeter in Vrtojba

29. april, 20.00
Sence besed, plesna predstava
SNG Nova Gorica
Društvo Terpsihora

30. april
Tradicionalno postavljanje mlajev
Turistično društvo Občine Šempeter-Vrtojba, KO Šempeter, KO Vrtojba, PGD Šempeter

MAJ

4. maj, 10.00–18.00
Odjem in prodaja rabljenih oblačil v sklopu akcije Re:generacija
Šempeter (na stojnici pred prodajalno Manufaktura)
ŠENT, Manufaktura, d. d.,
Komunala, d. d.

12. maj
Golica
Srednje zahteven pohod (5 ur)
Prevoz z avtobusom: odhod iz avtobusne postaje Nova Gorica ob 5.30, iz Šempetra ob 5.45.
Prijave do 8. maja: 040 742 401 (Ivana)
Športno društvo Mark Šempeter

18. maj, 19.00
Revija pevskih zborov
Mladinski center Vrtojba
Zavod KŠTM Šempeter-Vrtojba

24. maj, 16.00–18.00
Testiranje telesne zmogljivosti (Hoja na 2 km)
Igrišče pri Osnovni šoli v Renčah
Športno društvo Mark Šempeter

JUNIJ

1. junij, od 10.00 do 18.00
Odjem in prodaja rabljenih oblačil v sklopu akcije Re:generacija
Šempeter (na stojnici pred prodajalno Manufaktura)
ŠENT, Manufaktura, d. d.,
Komunala, d. d.

3. junij, 08.30
23. tek “Šempeter 2012” (7, 10 in 16 km)
Ulica padlih borcev Šempeter – pri vrtcu
Športno društvo Mark Šempeter

Drage bralke in dragi bralci.

Pa je za nami. Že četrta izdaja vašega in našega glasila. Veseli nas, da ste ga resnično lepo sprejeli in bili z nami pripravljeni deliti najrazličnejše zgodbe, tudi takšne, ki žal nimajo vedno srečnega konca. Eno takšnih vam predstavljamo v tokratni številki. Na povabilo k sodelovanju so se odzvala tudi številna društva, katerih člani so zaradi svojih

posebnosti pogosto potisnjeni ob rob družbe. Tudi njim smo dali možnost, da predstavijo svoje delovanje v okviru društva in izpostavijo problematiko, s katero se srečujejo v vsakdanjem življenju. Na nas pa je, da prispevamo k posameznikovi vključenosti v družbo in spoznavamo njihove potrebe. Res pa je tudi, da prav tisti, ki jih je invalidnost zaznamovala za vedno, mnogokrat premorejo veliko več volje in energije do življenja kot zdravi posamezniki.

V društveni rubriki vam predstavljamo tudi nekaj spoznanj, kako doma pridelati povsem naravno hrano. Delo na vrtu se je šele začelo, boste letos tudi vi preizkusili metodo biodinamike? Več o tem lahko preberete v prispevku Društva Ajda. Kot ste lahko opazili, smo tokrat dodali tudi dve novi rubriki: prva je na temo ekologije, kjer vam med drugim predstavljamo,

kako pravilno ločevati odpadke. Vsi skupaj se moramo zavedati, da lahko tudi sami veliko pripomoremo k čistejšemu okolju. Prav to pa bo združevalo vse tiste, ki se boste 24. marca udeležili prostovoljnega čiščenja vašega kraja.

Ker je v občini Šempeter-Vrtojba veliko takšnih, ki imajo razna zanimiva znanja in spretnosti, smo jim namenili prav posebno rubriko z naslovom "Preprosto talenti". In že prvič smo našli kar tri! V kolikor tudi vi poznate kakšen prav poseben talent, nam to sporočite na naslov uredništva: glasilo@sempeter-vrtojba.si. Na tem naslovu pa so vedno dobrodošli tudi vaši predlogi, pobude in mnenja. To je vaše glasilo in želimo, da ga še naprej soustvarjate z nami!

"Lep je dan, vse diši že po pomladi", poje znana slovenska pevka. Pomlad bo sicer uradno nastopila jutri, iz sobote na nedeljo pa bomo premaknili tudi urine kazalce. Vedno daljši in toplejši dnevi bodo kar klicali po preživljanju prostega časa v naravi in kakšen obisk bližnjega hriba. Lepote naše Slovenije pa lahko doživite tudi s člani Športnega društva Mark, ki ima prav v pomladnem času predvidene številne športne podvige. Možnosti je veliko. Izberite takšno, da se boste dobro počutili, užijte vse lepote, ki jih ponuja ta letni čas! Mi pa bomo z vami ponovno junija.

Barbara Skorjanc

Glasilo Občine Šempeter-Vrtojba prejmejo brezplačno vsa gospodinjstva v občini Šempeter-Vrtojba.

Izdajatelj: Občina Šempeter-Vrtojba, Trg Ivana Roba 3a, 5290 Šempeter pri Gorici, zanjo župan Milan Turk

E-naslov: glasilo@sempeter-vrtojba.si

Uredili: Barbara Skorjanc in Mateja Poljšak Furlan

Lektoriranje: Sara Krošelj

Oblikovanje: Blaž Erzetič

Tisk: Tiskarna Present, Ljubljana

Naklada: 2700 izvodov

Uredništvo si pridržuje pravico, da prispevke primerno priredi za tisk tako po obsegu kot po izrazu. Rokopisov ne vračamo. Prispevkov z nezakonito, žaljivo, zavajajočo, sporno ali moralno neprimerno vsebino ne bomo objavljali.

Šempeter pri Gorici, marec 2012